

ఆంధ్రపత్రిక

308481

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2.

చెన్నపట్టణము 1915 సం. మే నెల 24 వ తేది సోమవారము

No. 46

సంపుటము. ౨

రాక్షసనామ సంవత్సర విజయ శాఖ మాస శుద్ధ శనివారము.

సంచిక ౪౩

యుద్ధము !!!

పటములు.

యుద్ధపుటములు 12 పుటలుగల ఒక సాగవైస పుస్తకము. ప్రతిపుట 20 x 15 అంగుళముల ప్రమాణ గలిగిన బట్టమైన కాగితముమీద ముద్రింపబడియున్నది. ఈ పటములలో యుద్ధపుటలు, ఆకాశమందలియుద్ధములు, నావికాయుద్ధములు, వాయువిమానయుద్ధములు, ఇంగ్లండు, ఫ్రాన్సు, రషియా, జర్మనీ, ఆస్ట్రీయాదేశములలోని యుద్ధములు, జాపాన్ దేశము, బెర్లియముదేశపు రాజుగారున్న, ఫ్రాన్సుదేశపు ప్రెసిడెంటుగారున్న, జర్మనీదేశపు కెయిసరుగారున్న పుస్తకములు కలియున్నవి. పటములుగల ప్రతిపుస్తకముతోకూడ, ప్రతిపటమునుగూర్చిన వివరము ఆరభము, కెరుగు, కన్నడ భాషలలో వ్రాయబడియున్నది. ఈ పుస్తకము మిక్కిలి చక్కగా ముద్రింపబడియున్నది. మరియు అందరికి ఇంపుచువుట్టింపు, యెక్కువ మనకైన అలంకారమును కలిగించును. తగినన్ని పుస్తకములే అచ్చువేయబడియున్నవి. అవిభిన్నకాకమునుపే మీ ధరభాస్తులను పంపుడి. ఒక్కొక్కముద్రా రూ. 1 0 0. వి. పి. పోస్టుద్వారా రూ. 1 4 0.

మెథాడిస్టు పబ్లిషింగ్ హౌస్, 19 మన్రత్ రోడ్డు, మదరాసు

యుద్ధచరిత్రము.

సంవత్సరాది సంచిక! సంవత్సరాది సంచిక!!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాది సంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆ సంచికయందు విద్యాసంతులన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన వివిధ సైన్యసేవ ప్రాచీనతీచి, శతచరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, ధీరాభిమహమ్మదు, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్రమహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడుచుండుటయే కాక నిపుడు లోకమునంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసాగ్రామచరిత్రము సయిత మిక్కింది విషయములతో ముద్రింపబడుచున్నది:—

1. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, రష్యా, ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యేకకారణములు పకోక్షకారణములు; 3 యుద్ధవ్యాహములు, వానిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము పానిపటములు; 5 దుర్గగుల్మ నిర్మాణము వానిపటములు; 6 నానారాజ్యముల సైన్యముల ఫిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను దెలుపు 400 పటములు దీనియందు బ్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురణములందపూర్వముగ నుండగలదు. పెద్దయాకృతీయందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర వంశాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగుల పటమున్ను చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను,

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వెల	0	8	0
అర్ధసంవత్సర		0	12	0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు		1	0	0
ఇతరులకు		2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలు చేయబడును. యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయగోరువా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగవచ్చును. దిన వారపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నవి. ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబు శెట్టిపిఠి, మద్రాసు.

డబ్బు ఆదాయము చేసుకొనుటకు

మీకు కావలసిన సామానులు మదరాసు ఎస్. సి. జనరల్ పేటర్సురోడ్డులో బీరవాలు కుప్పీలు మున్నగువనులు జేయుచున్న డి. పి. రావు అండుకంపెనీ వారివద్ద కొనండి.

మీకు అన్నివిధముల తృప్తిని గలిగించుట సత్యము. వెలస్వల్పము, గణమధికము, మిక్కిలి సుందరము, చక్కనివిని.

మీరు యితరచోట్ల కనియిచ్చుటకు గలదుగ మమ్ముల పరీక్షింపును. సచిత్రముగ బాగు ఉచితముగ బంపబడును

ముతుసంబాధమును వ్యాధులలో

“యుటెరోనల్”

లేక శ్రీలయొక్క ప్రాణమిత్రమును ఉపయోగించుడు.

దీక్షలన ముతుసంబాధమున సరిగ వయలగావండుట గాని, ఎక్కువ యగు టాని అపలేగావండుటగాని నొప్పిలో చేరియుండుటగాని, చక్కని నయము గను. శ్రీలయ సామాన్యముగ బలము నిచ్చుటకుగాని, గొప్పశక్తిను స. బంధ మగు వ్యాధుల వారు కి పోయెడుట గాని “యుటెరోనల్” ప్రాణమిత్రము కలిపించు చున్నది.

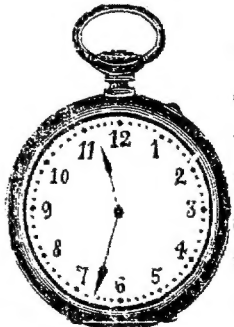
సీసా 1-కి రు. 2-4-0

యుటెరోనల్ కెమికల్ కంపెనీ,

2 లాండు రోడ్డు, రోడ్డు కలకత్తా

నూతనముగా వచ్చి యున్నది.

బీట్ ఆల్ వాచ్.

ప్రసిద్ధమైన యింజన్ మార్కుగలది పేరుపొందిన తమిళనాడులో చేయబడినది తలమీదనే బీటుముకూడా వున్నది. ఒహుసుందరమైనది, మిగుల శ్రేష్ఠమైనది దానికారణముచేతనే యెబహు మానములేదు. బహుమానములు గాన్ని గడియారముయొక్క పనిని చూచి సంతోషించండి.

సుందరమైన వాచి గొలుసు లేక సుందరమైన వాచి పెట్టెసమేతము వెల రు. 2-12 0 మాత్రము.

బి. ఆరు. వెంకటరమణ

అండ్ కంపెనీ,

నెం. 7. కోపే వెంకటాచలయ్యర్ సందు, మద్రాసు.

ఆంధ్రమహాజన సభ.

స్వామిగారు సమయము వారి గతసంవత్సర నివేదికము.

II

ఆంధ్రోద్యమమునకు కట్టెత్తినవాడై నిరంతర ఆహ్వాన సభాద్యక్షతననుండి, ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము నందనూనగు తిరుమలభిక్షామండలము వెల్లడించిన రావుబహద్రులు పురాణం నేరంబులకు పంతులుగారు పంతులప్రాప్తి జెరుటచే ఆంధ్రలోకంబునకు కొంత సంతోషమును. వారు తమ మరణకాలమునందు తాము వాగ్దాముజేసిన 5000ల విరాళములో 5000ల యిప్పుడే యచ్చివేయటము, తక్కినది ఆంధ్రోద్యమ కార్యము లభివృద్ధిజేసిన కొలది సందర్భముల గమించి వెల్లడవలసినదనియును (వాసింట్లు తెలియచుచున్నది. కావున వాని కృతజ్ఞతతో స్మరించుచున్నాము. గతసంవత్సరమున చేయబడిన సభా కార్యముల ననుసరించి రాష్ట్ర నిర్మాణ విషయమున గూర్చి ఆంధ్రమండలములందు యాత్రాసాములలో నమితుల నేర్పరచుట కర్హమై యుండెనుగాని యాపని ప్రారంభింప బడవలయునని నగమము.

నెల్లూరుమండలమున రాజధానిసభ జరుగుటకు పూర్వము బంధువనండ్రి శ్రీమంతులూ: నూర్యనారాయణరావు పంతులు, ముట్టూరి కృష్ణారావుపంతులు, కాలా శ్రీరామకృష్ణ గార్లు, గంటూరునండ్రి శ్రీమంతులూ: శేషగిరిరావుపంతులు, దేశవాళి రామమంతులూ: పంతులు, న్యాయశాస్త్ర నారాయణరావుపంతులు, వెలగపూడి సుబ్బారావుపంతులు గార్లున్నా, నేనున్నా బయలు వెడలి నెల్లూరిపట్టణమునకుంబోయి అచ్చట ప్రథమమున శ్రీకృష్ణకామమేళ్యరీ యాలయమున దేవవాదపట్టాభిరామిరెడ్డిగారియాధిపత్యముక్రింద సమావేశమైన మహాజనసభలో ఆంధ్రోద్యమమున గూర్చియు, ఆంధ్రరాష్ట్రమున గూర్చియు, ప్రవసించి, అచ్చటివల గామమును బడవించి. పిమ్మట రెండురోజులవరకు గా ఆపట్టణము లోకలోపంతుల అక్షినువారి సభాభవనమునందు గౌరవనీయులగు శ్రీ ఆనందరత్న కృష్ణారావుపంతులుగారి యొక్కయు, పిమ్మట శ్రీయంత బంగళా వెంకటరంగయ్యగారి యొక్కయు అధ్యక్షతలక్రింద నడవినసభలలో ఆంధ్రరాష్ట్ర చర్య సంపూర్ణముగ జేయబడియెను. వైదికవివరాలలో యువకులగువారు చేసి ప్రసంగములు సమ్మతించులై జనాన్వేషణ గావించిన సభలకు సంతసించుచున్నాను. ఆచర్యలో తక్కువ వాసులగు శ్రీపట్టాభిరామరెడ్డి, గునుపాటి ఏనాదిరెడ్డిగార్లు, నెల్లూరుమండలవాడైన పులకాని, శ్రీవిజయనగరం మహారాజాగారి కళాకాలాలో ఉపాధ్యాయులుగానున్న శ్రీ వెంకటరంగయ్య ఎస్.వి. గారును, చెన్నపూరి ల్యాండుమాలో డిప్యూటీ సర్పంచులైన కాచ్యరెడ్డిగార్లైన శ్రీగుమ్మడి వెంకట రంగారావు ఎస్. ఎ. గారును రాష్ట్ర నిర్మాణమున గూర్చి పూర్వపక్షముగ మాట్లాడిన గౌరవనీయులగు శ్రీకృష్ణారావు పంతులుగారి యొక్కయు శ్రీ సుబ్బారావుగారి యొక్కయు వాదములను ఖండించుచు సమాధి కముగాను పర్యవేక్షించిరి. తరువాత ఆగ్రా సమాధిపతిగావండిన శ్రీబంగళా వెంకటరంగయ్యగారు రాష్ట్ర విషయమున గూర్చి తమ యభిమానమును వెల్లడించిరి. సభాభవనము క్రిందియుట్లు నిండిన యా సభలో ఆ సుబ్బారావు గారు తప్ప తక్కిన వారందరూ, ఆంధ్రమండలములలో ప్రత్యేక రాష్ట్రముగ జేయుట యావశ్యకమనియును, నెల్లూరు పురవాసులందు తోడ్పడుచున్నారనియు నొక తీర్మానము చేసిరి. మరియు నిచ్చట రాజధాని సభా విషయ నిర్ణయ సంఘము లో తొమ్మిది భావము వహించినట్లును నొక యాంధ్రనాయకుని యాధిపత్యముక్రింద (ద్రావిడ సోదరులతోడ భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర) విభాజ్యమును గురించి విమలముగ చర్చి జరిగినది. ఉభయపక్షములవారు ఉన్నతభావప్రభావితమై వాదప్రతివాదములం జరిగిరి. ద్రావిడ సోదరులలో పలువురు వివాదమును రాష్ట్ర విభాజ్య విషయమున సంపూర్ణ జరియములేనివారగుటచే వ్యతిరేకాభిప్రాయంబుల సచ్చిరని తోచుచున్నది. కాని ఆంధ్రనాయకులలో నొకరినొక రాష్ట్ర విషయము ఆదర్శమాత్రముగ నలంబింపవలసిన వాత్రువై స్వాభిప్రాయంబుల వెల్లడించుచున్న విషయము సామాన్యజాతి విమర్శకుల వచ్చుట కలగవలసినదనియును. కాని సందర్భంబుల పరిశీలించినయెడల ప్రస్తుతక ద్రావిడ సోదరులు పలువురు వ్యతిరేకాభిప్రాయముగా నుండెను, ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణమునకు మూలసూత్రముగా భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర) విభాజ్యమును గూర్చి

ద్రావిడమండలములలో వివిధపట్టణములందు ప్రసంగములు గావించినయెడల, నాయా మండలవాసులు స్వల్పకాలములో మనవలె (ద్రావిడరాష్ట్ర) నిర్మాణాందోళనమునందు మునుంగు దురని నమ్ముచున్నాను. అపరిమిత మిప్పుడు పునఃకొనవలసి యున్నది.

ఇంతవఱకును మనము మహా సభలను గావించితిమి. విశేష ద్రవ్యమును వ్యయమెట్టియి. జనులకు సాంధ్రోద్యమమునం దభిమానము పాచ్చింపజేసితిమి.

కాని సభా తీర్మానములలో నిర్ణయించబడిన విషయములలో క్రియారూపమున పరిణమించిన నేగాని మనము చేయు ప్రయత్నములు సభలములు గానరవు.

ఆంధ్రసేవా సంఘము నేర్పరచవలయునని నిర్ణయించుకొంటిమిగాని అందునకు తగిన యేర్పాటులేవియును చేసి యుండవలెను. కొందఱు యువకులు విద్యావ్యాసంగము గలిగి పట్టపరీక్షలయందు గృహస్థులైనవారు సేవాసంఘ సభ్యులుగ జేరిగాని మరియు సభవారితో నియమింపబడు మతియే కార్యమునగాని పూని పనిచేయుటకు సిద్ధముగానున్నారు.

మఱికొందఱు పరీక్షలయందు గృహస్థులు గాకపోయినను దేశాభిమానముతో తమకు నియమించిన కార్యముల నెరవేర్చి బూజుకొనియున్నారు కావున వారలను తగిన కార్యములలో బయలుపించి యట్టివారల ప్రోత్సాహముటయేగాక ఆంధ్రోద్యమ కార్యముల క్రియారూపముగ సాధింప ప్రారంభింపవలయును.

ఆంధ్రనిధికి సుమారు రు. 5000 విరాళములును, రు. 500. వార్షికములును వాగ్దానములు చేయబడి యున్నవి. విశేష విరాళములను సమకూర్చి యానిధి నిధివృద్ధిజేసి ఆంధ్ర సభా కార్యముల నిర్వహించుటయే గాక, దేశమునందు విద్యాభివృద్ధి సాధకములగు యువకుల తలవెట్ట వలయును. ఆంధ్రోద్యమము ప్రారంభించి ఆంధ్రనిధిని ఏర్పరచుచున్నామని జనులకు తెలిసినదిమొదలు పలువురు విద్యార్థులు మొదలగువారు విద్యాసాధనకై ద్రవ్యసాహాయ్యము గోరుచున్నారు. ఏవేది చెప్పినను తుదకు విద్యావ్యాప్తివల్ల దేశాభివృద్ధి గాంచునది మతియొకటిలేదు. ముఖ్యముగ ఆర్థికాభివృద్ధికి ఉపయుక్తములగు విద్యలు హెచ్చుగ వ్యాపింప జేయవలయును. ఈవిషయమున కాకినాడ వాస్తవ్యులను క్రితేహమునగు మల్లాదిపత్రికలంగముగారి నితరము ప్రశంసనీయు. 7లక్షల ద్రవ్యమును విద్యా వ్యాప్తి కిచ్చినవారిదివర కెవ్వరును గానవించలేదు. ఆంధ్ర దేశమున విశ్వవిద్యాలయము గావలెననునదాగోరుచున్నాము. అతిశ్రేణుముగ సాపేక్షవలయుననివిశాలపూర్వయై నితరములన్ని గలిగిన జమీన్దారులు, వర్తకులు, ద్రవ్యవంతులగు నితరులను కొంతద్రవ్యముచ్చుటకు సిద్ధపడిన యెడల దొరతనమువారు తక్కిన ద్రవ్యమును పూర్తిజేసి విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించుదురు. మతియును ప్రస్తుతమున దేశమున స్థాపింపబడియున్న జాతీయకళాశాల మొదలగు విశ్వవిద్యాలయముల ద్రవ్యములేక తనంతటి వివిధ విద్యావ్యాపకముజేయజాలకున్న విషయము గొందఱు ఆనర్హ కోర్సులో కృతార్థులయినవారు పునఃపట్టణములో స్థాపింపబడిన డిప్యూటీ కళాశాలను బోలిన కళాశాలను స్థాపించిన యెడల స్వపేక్షములు పుచ్చుకొని తమజీవితములందుకు ధారబోయుదుమని చెప్పుచున్నారు.

అట్టిదేశాభివృద్ధి సాధనమును సుదేశములు చల్లంబుండవలసి బోషించి స్వార్థత్యాగరూపకముగు మహాత్మ్యములకు అనకాశము కలగజేయుట ఆంధ్రోద్యమ మహాకార్యములలో ముఖ్యమని తలంచెదము.

విజయన దేశాభిమానము, దేశభక్తి మనకు కలిగి యే యున్నయెడల పయన జెప్పిన కార్యములు అసాధ్యములుకావు.

బొంబాయి రాజ్యములోని యాంధ్రుల విద్యాభివృద్ధికై ఒక లక్ష ఇరువది వేల రూపకముల వార్షింపి విద్యానిధి నేర్పజిది ప్రతి సంవత్సరము సంవత్సర 75 మంది విద్యార్థులకు ద్రవ్యసహాయముజేసి విద్యజేప్పించుచున్న మన ఆంధ్రసోదరులు మనకు మార్గదర్శకులుగానున్నారు. కాబట్టి కేరళము పాడిముటలలో దీర్ఘసవ్యాసముజేసి మహాత్మ్యము సాధించితిమి సంకుష్టాంతరంగులుగాక నిశ్చయమున త్యాగబుద్ధితోడ ప్రతివారును ద్రవ్యమునిచ్చి ఆంధ్రోద్యమ కార్యమును సఫలములు చేయుట మిక్కిలి యావశ్యకము.

ఆంధ్రోద్యమోత్సాహము మనంబునంబ్రబలి తనవలెమును దానికై ధారబోయవలయునని దృఢనిశ్చయమై యాయుద్యమము మొలక లెత్తినది మొదలు తీరిన పట్టుదలతో పని చేసినయువకులలో నగ్రగణ్యుడగు శ్రీజొన్న విఠలుగుడు నాథముగారు నిరుద్యమహాసభా కార్యము నమాప్తి యగు

లోపల వ్యాధిపీడితుడై యాశోగ్యమునకు ఈపట్టణమునకు వచ్చి, అప్పటికి రెండుదినములకు ముందు యిచ్చటనే మరణించెననుచున్నామని వగచితిమి. నిరంతర జీవనవాసక్తియు, నియమిత యసాధారణముగ ప్రజ్ఞయు, గుణసంపత్తియు గలిగి సంతోషానాముతో ఆంధ్రదేశమాత్ర సంతాపము చేయుచున్నందున ఆతని యకాల మరణము ఆయుద్యమమున పని చేయువారియుల్లాసంబునకు మేరమీరిన కొరత గల్గించినది. పౌరదయను విశాలము. ప్రజ్ఞ యనల్పము. కాగ్యానలంబనంబు నంగు పట్టుదలగట్టి, కాని యాముపు అల్పమగుటచేసి మనోగభంబులేదేర్చ నవకాశంబులేదయ్యె. పరిసరపద్ధతైనదేశము చాలించి యాతని పవిత్రముగు నాత్మ ఈ సభాస్థలి నలంకరించి యానందించుచుండ నొప్ప, మిత్రమా!

ఈసభాస్థలిని సాహస్యంబున నమావేశమైన ఆంధ్ర పుత్రుండలి నలంకరించుము. త్రిలింగమున దక్షిణావధుబగు ను కన్గముఖి తటంబున సాక్షన మూర్తి యగు శ్రీ కాళహస్తి శ్వరుని ప్రసాదంబు బడసి, ఆంధ్ర భాషాపాండిత్యము వహించి, భిక్షిపురంబున భాషకాలమున భాషియసంయుక్త రాష్ట్రప్రతినిధి కూటమునం దాంధ్ర రాష్ట్రంబునకు ప్రాతినిధ్య నూచకమో యననట్లు ప్రస్తుతము సామాన్య శాసనసభలో ప్రతినిధిగానున్న శ్రీమనగంటి రామారాయణింగారు అధ్యక్షత వహించియుండ తుంగభద్ర, పివాకినీ, కృష్ణా గోదావరీ, నదీప్రాంతదేశవాసులు, మాతృదేశ సేవాధురంధరులై ఈసభ నలంకరించుచున్నారు. ఒకపట్టున నెన్నడో తమ పూర్వులు స్వదేశముగు ఆంధ్రమండలముల వదలి, బొంబాయి రాష్ట్ర) మానని వాసులు గల్గి, 2 ముగిసి, డిప్యూటీ సర్పంచుల మునుండి స్థిరవాసులయ్యున్న యాంధ్రుల ప్రతినిధులై యున్నామని ఆంధ్రోద్యమ సువాదంబువని, మాతృదేశాభిమానం బుల్లాసంబుగల్గింప ఆంధ్రసోదరుల సమావేశము కన్నులార గని, యామోదంబుకొంద నిచ్చటికి విచ్చేసియున్నారు. మరియు, మన మీయాద్యమముగూర్చి ప్రపథమున బోధించినపుడు సంశయాత్ములై విన్నవారి పుష్కల సందేహంబులు మాని ఆంధ్రోద్యమ సిద్ధాంతమునందు పూర్ణ విశ్వాసముతో పలు విధముల తోడ్పడుచున్నారు. ఇంక నప్పుడు విశదభావం బలంబించి మన కెదురాడిన వారిపక్షమునకు పరమమిత్రులై ఆంధ్రోద్యమ పూర్వసంప్రకృతిజనులకు పలుపడుటకై నడుములు కట్టుకొనియున్నారు. కాని మననాయకు లొకరు మతసంకేతంబుల విడనాడ జాలరెని సంశయింపకుము. ముందుకాగల విషయముల దూరదృష్టి నీ వెక్కువగా తెలిసికొని గల్గినవాడ నయ్యెను నామనమున బొడగట్టుదానిని జెప్పెన విషయ. ఎవరెట్లు సంశయించినను, అంతి కాలంబులోపల నీవు నీరుపోయి, మెలకెత్తి, దినదిన ప్రవృత్త మాన మై ఇప్పుడు చిన్నిగున్న గానున్న ఈయాంధ్రోద్యమము సమస్తాధిక్షేత్రవ్యవహారంబుకై, శాఖోపశాఖలతో మహాదృష్టమై, నర్వకలౌ కుసుమశోభితమై సాహస్య గణపూరితమును, స్వపరిపాలనా బీజగర్భమున నైన యాంధ్రరాష్ట్ర) మ మహాఫలమును నొసంగి శ్రీపరమేశ్వరుని కటాక్షంబున శాశ్వతముగ వర్ధిల్లునుగాక.

ప్రపంచచరిత్ర.

ఇదివరకు రెండు సంచికలు వెలువడినవి.

ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభముగు భాషలో తెలిసవలయునతో కథలవలె వర్ణిత మగును. చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు రమారమి 600 పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0. (పోస్టేజితో సహా) ప్రవేశ రుసుము లేదు. సంవత్సరముచందా నుండుగ స్వీకరింపబడును.

కలయనారు: — గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎ. ఏ. చింతామణి, మదరాసు ఆని నాయుడు స్టో హాని లేదు. నిశ్చయము. గుణము కలిగితిరును.

అన్ని విధములగు కష్ట వ్యాధులు, మూలశంకులు, మేహ రణములు, పుండ్లుమున్న గునధి యన్ని యను 4 వారములలోనే కుదిరిపోవును. వారమురోజులకు సరిపడుమందు నెల రు 5-0-0 రెండురోజులకు సరిపడుమందు ఉచితముగ పరీక్షనిమిత్తము వంపబడును కలయనారిలుల వ్రాయవలెను.

డాక్టరు ఉమాకాంత హాజరి, బ్రహ్మస్పెషలిస్టు, 164/1 మాణిక్యోలాస్ట్రీటు, (బీడన్ స్క్వేరు) కలకత్తా.

Dr. Umakanta Hazari Blood Specialist
164-1 Manicktola Street, (Beaton Square) CALCUTTA

జాబులు.

విలేజుకులకు ప్రకటన.

క్రియత జనులకు ముగ్గుగాను, విద్యార్థి:— ప్రకటన: ప

ఒక తెలంగాణ— క్రియత చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారి

I

ఒక సంవత్సరము

అయ్యో,

ది 20-5-1915 సం॥ ఆంధ్రదినపత్రికాముఖమున “ఆం

పూరే సత్యనారాయణ

II

భీమవరం తాలూకాభివృద్ధి సంఘమువారి

కొక విజ్ఞానం.

అయ్యో,

మీరు ఆంధ్రదేశాభివృద్ధికి పాటుపడు విషయమున

పురవాసి.

III

మరణము.

అయ్యో,

కృష్ణాజిల్లా భీమవరం తాలూకా యందగండి గ్రామ

17-5-1915 సం॥ తేదిని వారస్వగామున వారింటనే

కోవలె.

కాల్ల కూరి నరసింహము.

IV

క్రిమీ కేళలింగ పుస్తకభాండాగారము-రాజమండ్రి.

క్రియత వాళం కృష్ణారావుగారి కొడుకుని.

అయ్యో!

ఈమధ్య క్రిమీ కేళలింగ పుస్తకభాండాగారముయొక్క

మనవి:— అయ్యో! కృష్ణారావుగారు! మీరు చెప్పిన

V

ఆంధ్రవిద్యార్థి సమావేశము.

అయ్యో,

ఇయ్యది నాలుగుమాసములక్రిత మాలోచింపబడి, తొలి

పురమంతును, సభ యనవసరమని వ్రాసిన మ-రా-రా-త్రి

గాబోవు కాలమును పాఠులగు విద్యార్థులను

ఇంతియే కాకుండ, మ-రా-త్రి తేనుకల్ల రాజగోపాల

VI

ఆంధ్రరాష్ట్రము-దత్తమండలములు.

దత్తమండలవాసులగు ఆంధ్రులారా!

ఆంధ్రులసభ మిగుల జయప్రదముగా జరిగెను.

కృష్ణదేవరాయలవారుండిది మా దేశము. పరిపాలించి

ఇరువది నాల్గవ కృష్ణామండల సభ.

నేటిదినము ఇరువదినాల్గవ కృష్ణామండలసభ కేటలూరు తాలూకా రాచపట్న మనుగ్రామమున వేమూరు వెంకటసుబ్బారావు పంతులవారి యాధిపత్యము క్రింద సమావేశమైనది. రాచపట్నము రైలుమార్గమున గాని కాలువలమార్గమున గాని సులభముగా చేరదగిన స్థానముగాదు. కొంతటి పరిసరములనుండియు జేసి విశేషము కౌలములు కలదనియు జెప్పరాదు. కాని అట్టి మారుమూల గ్రామమున మండలసభ జరుగఁచుట కృష్ణా జిల్లా యొక్క ప్రత్యేక ప్రతిభగా గణించి తక్కిన తెలుగు మండలములు గమనింపవలసి యున్నది. ఇట్టి మారుమూల ప్రదేశములలోని సమావేశమున కిది మొదటిసారిగా దనుటయు నెరుంగవలెను. కృష్ణ జిల్లా సోదరులు రాజకీయముగా విజ్ఞాన మెక్కువ పొందియున్నారు అది మారుమూలలలోని ప్రజల యభినివేశమువలనను నాయకుల ప్రజాహితేయాగ్రమువలనను నేటిసమావేశమున నవలె వ్యక్తమగుచున్నది. ఇట్టిస్థితికి వచ్చుటకు మనయాంధ్రమండలము లన్నియును ప్రబలప్రయత్నములు చేయవలసి యున్నది. నేటి యగ్రాసనాధిపతిగారి యుపన్యాసమును బహువిధముల నిదర్శనప్రాయముగా నున్నది. వేమూరి వెంకటసుబ్బారావుగారు మంచి యనుభవజ్ఞులు. ప్రజలకు హిత మొనర్చుట యాదర్శముగా నేవిధము గడుపుచుండువారు. కొందరవలె ప్రతి విషయమునను ముందుకుపడి బయటికి రానివారైనను స్థానికస్వపరిపాలనాది విషయములకు జాగ్రత్తతో చనిపెట్టినవారు. విరి యుపన్యాసము పిర్వమయ్యెను ప్రాస్థమనియే యనిపించుచున్నది. నీరిహృదయము రైతుయొక్క స్థితికి ద్రవిధవింఁచియుండుట విరి యుపన్యాసము లోని ఈక్రిందిభాగమున స్పష్టము.

“ఎవరురా లోకమున నండి కొండయరా” యను ముదిక సామెతలె ఎప్పుడు ఆదాయవృద్ధి కావలసియున్నను రయితే నాదే లోకమున కనబడుచున్నాడు. రోడ్లకు ద్రవ్యము కాకలేక భూములపై నెక్కు విధించి. రయిలమార్గము లకనరమనిన రూపాయకొత్తుకు కాని నెక్కుచేసిరి. గ్రామముల పారిశుధ్యముననుభవముచాలదుగనుక నెక్కు హెచ్చింపవలెనని మొదలుపెట్టిరి. చువుకు దప్పచాలదని దానికివేరుగ నెక్కు విధించుకొనుచుండిరి. రోడ్లకు సామ్యులేదని మొట్టమొట్టి గయితులనుండి బండికి పాదలా చొరగ లాగుచుండిరి. ఇదంతయుచాలదట. ముప్పుదొడ్ల కొకతూరియైనను, తుదకు ఆయక దొడ్ల కొకపారియైనను, తరంవారి మార్పు కనబడి కనబడకుండ రూప్యమున కొకపానలార్చుచు హెచ్చించుచుండలేట. ఏమి ఈ యన్యాయమునా కనపడదు. నోరులేనివాడు గనుకను మరియొకజీవనాధారము లేనివాడవుటచేతను, రయితే ఏమిజేసినను మోయుచు, ఉన్నపూట దినము, లేనిపూట కమ్మగ నిద్రించుచు నానాటికి క్షణదశసోంచుచున్నాడు. ఇది యంతయు యతిశయోక్తియని ప్రముఖులు, అందు ముఖ్యము సుద్యోగియులు యుచుండురు; గాని, కొంచెము ఓపిక జట్టి చిన్నరయితులపాట్లు పల్లెటూరియందుండి జూచిన, నేమియు నతిశయోక్తి లేదు. ఇది ఘోరముగ నున్నను స్పష్టముగా యధాగ్రహించి కనబడగలదు. కొందరు డబ్బు గలిగియుండిరి, కొందరు భూము లేకున్న పాలములు కుదిరుజెట్టి యప్పుచ్చియు, బాదాయికి పెద్దభవనములు నిర్మించుటచేత లోకముల నయలుకెడలక, గట్టివారైరాని యనకొనుటాదు. మన పల్లెటూరు సంచరించుచుండుటచే, వై సంగతుల నె

లేటపడనేరదు. నిమ్మతూపాతలుద్దిలో లోతుకుదిగి విచారించిన నూటికి తొంబదిమంది కడుపార నన్నములేనివా రున్నారని నిమ్మలమ్మమగ జెప్పవచ్చును. ఇట్లు మాడుచుండురుగాని, పరువుపోవునని బయలుపడజాలరు. ఏమి ఈ విపరీతము! పూర్వముకంటే ధనమెక్కువ లేదాదని కొందరు నొప్పు యధికారు నాలోచనంపించిరి. మొత్తమున ధనము హెచ్చినదో లేదో చెప్పజాలనుగాని, దంబాచారము విస్తరించినదనియు, పూర్వము ఎవ్వరో ఒకరు తప్పు అందరు ఏకరీతిని నుండిన యు, ఇప్పుడప్పుటవచ్చు కొందరు ధనవంతులు ప్రబలమైన సన్నకారు వారికను తగ్గుస్థితిలోనికి వచ్చినయియు, జవాబు జెప్పితిని. ఇది నా యభిప్రాయము. ఇంచేమియు నతిశయోక్తి లేదని తలచెదను. గత పదిపంకన్నరములకుమొదలియు ధాన్యపు ధరలు కరువు కిమ్మతుల బోలియుండున్న సందర్భముననే రయితులిట్లుండ, ముంద కాలమానము నరియైయుండి ధరలు తగ్గిన ఏమికాగలదో యోచింపుడు”

రైతునకు విషయములు వివరించి చెప్పిన యెడల పట్టణ సీమలలోని వారికంటె నెక్కువ సూక్ష్మముగాను నెక్కువ తర్కగాను గ్రహించునని సుబ్బారావుగారి పూర్వవిశ్వాసము. అందుచేత విరి యుపన్యాస మందంతటను జిల్లా సభకు నిశ్చయముగా విషయము కాదగిన ‘మనరైతు’ను అతనికిష్ట సుఖములును ప్రాముఖ్యమునందినవి. నీటివసతులను గురించి చెప్పచోట సుబ్బారావుగారు చిన్నకాలువల తుదలనుండు రైతుల కష్టములను చక్కగా విమర్శించినారు. వ్యవసాయమగు భూపరిమాణము మొదటితెక్కల నాటికి నేటికి హెచ్చినందునను కాలువలలో నొక మట్టమునకు నీరుండునని వేసికొనిన మదింపులు నిజములు కాకపోవుటచేతను సహజవిజను ఆఫీసరునకు మొరలాలకించు సధికారములేక డివిజనలుఆఫీసరువద్దకి పోవునప్పటికి పైరులెండగాలి పోవుటచేతను ఆఫీసరులకు దేశభాషలు రాకపోవుటచేతను కిలుగు దుర్గరచుస్థితి సుబ్బారావుగారి వాక్యము లలోనే చువుట యుత్తమము ఈమన్నియవస్థల ఫలము లుచగొండితనమనియు హైందవ రైతున కది సహజగణము కాదనియు సుబ్బారావుగారు నొక్కిచెప్పియుండుటను ప్రభుత్వమువారు గమనించి వారు సలహాల మూలకముగా జూపిన ప్రతికారముల నరయదురు గాక యని కోరుచున్నాము. ప్రభుత్వమువారి ధర్మమునుగురించి చెప్పచోటను సుబ్బారావుగారు దృఢముగనే చెప్పినారు. పంచాయత్యాదినిర్మాణములనుగురించి యుపన్యాసించుచు ప్రభుత్వమువారు చేసిన కార్యమును కొంతసూచించి “ప్రతి స్వేచ్ఛమార్పునకును ఏమోసందియ మొందుచు వెనుదీయు స్వభావము మానినగాని దేశము నృద్ధింపజాలదు.” అని స్పష్టముగా నుడివినారు. నేమకావలసి యుండునది యదాదోషక్రమమునకు సాహసము. అది ఇంకను తగినంత మన ప్రభువుల యెడ కానవచ్చినదని చెప్పలేకుండుటకు నిజముగా చింతించు చున్నాము. అయినను మనపక్షమున మనముచేయవలసిన పనియునున్నదనుటను మరువ గూడదని సుబ్బారావు గారు హెచ్చరించినారు. విస్తారమగు ప్రతిష్ఠాపనా బలము మన కవసరము. జిల్లాసంఘములు, తాలూకా సంఘములు, గ్రామ పంచాయతులు మున్నగునవి సంచార కార్యదర్శుల మూలమున నిర్మింపించినం గాని మనప్రజలకు రాజకీయ విజ్ఞానమేర్పడదు. అంతవరకును ప్రజలపక్షమున విద్యావంతులు నడుపునదంతయు విద్యావంతుల స్వకపోలకల్పనమను అధికారవర్గపు నమ్మకము నశింపదు. ఈవిషయమును సుబ్బారావుగారు విపులముగ విమర్శించిరి. దీనికి కావలసిన సాధనమును వారే సూచించిరి. వట్టి దేశభక్తిమాత్రము చేత నిర్మాణము లేర్పడవు. వానికి తగిన పనివారలు కావలయును. వారికి నాత్మదేహముల మెక్కుటిగా నుంచుకొనుటకు ధగినంత వరకైన భుక్తిమార్గ మేర్పడవలెను. పాశ్చాత్యదేశము

లలో ప్రజాహిత కార్య జాలము న్యయము లేక జరుగఁచుండుట లేదు. రాజకీయక్షేత్రలలో నేకమారు ఆకక్ష యవసరములకు గావలసిన ద్రవ్యమునకయి తమగోతాసు పన్నులనువిధించుకొనుచున్నారు. అదేవిధముగా మనమును పనిబూనవలసి యుండుము. దానినే సుబ్బారావుగారు తమ యుపన్యాసమున సూచించిరి. ఇదివరకు కృష్ణ జిల్లాలో నప్పటికప్పుటి చందాయులముగాను నితరవిధములను సంచారకార్యదర్శులు నియమితులగుచు వచ్చుచున్నారు. పాశ్చాత్య పద్ధతులపైని రాజకీయ కార్యనిర్వహణనిధిని కూడ ప్రారంభించి కృష్ణజిల్లా ఆంధ్రమండలములకు నీవిషయముగాగూడ మార్గదర్శక మగునుగాక యని కోరుచున్నాము. సుబ్బారావుగారు మనదేశమున ధర్మశాస్త్రలేక పోలేదనియు నాధర్మబుద్ధి ఇప్పుడుపోవుచుండు తప్పుదారులను వదలి దేశహితమార్గములకు దిరిగెనేని లాభమగుననియు గూడ సూచించిరి. ఈసూచన ఫలమందునుగాక. సుబ్బారావుగారు తమయధ్యక్ష కోపన్యాసమున నీటివసతులబిల్లును స.పూర్ణముగా ఖండించినారు. ఇప్పటికున్న నిర్బంధములుగాక గోరుచుట్టుపై రోకటిపోటన్నట్లే శాసననిర్బంధములుగూడ కావలెనాయని వీరడుగుట సమంజసముగా కన్పించుచున్నది అనవసరముగా మనయట వీశాసనమునుగోలు మరియొక కఠినశాసనములను దెచ్చిపెట్టకుండురు గాక యని మేమును సుబ్బారావుగారితో జేరి ప్రార్థించుచున్నాము. శ్రీయుత సుబ్బారావుగారింకను ననేకవిషయములనుగురించి ముచ్చటించిరి అందులో ముఖ్యముగా ఏ. బి. క్లాసుల విభజనను గురించియు గౌ. మోచెన్ల రామచంద్రరావుగారి నీటివసతి పంచాయతుల బిల్లునుగురించియు స్త్రీవిద్యను గురించియు పారిశుధ్యమును గురించియు ఆంధ్రసమస్యను గురించియు రిసెటల్మెంటులను గురించియుచర్చించిరి. అన్నిటిని విమర్శించుటకు మోకెడముచాలదు. అయిన మరియొక్క విషయమును గురించి ప్రశంసించక ముగింపునకు రాజాలము. అది బందరుజాతీయకళా లకును వ్యవసాయమున నవినపద్ధతుల యభివృద్ధికిని సంబంధించినది. ఆకళాశాల యితరోపయోగము లట్లుండ వ్యవసాయమునకు సంబంధించిన నవీకోవకరణముల మరమ్మతులకు సహాయపడుటచేతను తదుపకరణోపయోగమునకు వలంతులగు పనివారిని సిద్ధముచేయుటచేతను నది వ్యవసాయమున నూతన మార్గా న్వేషణమునకు తోడగు చున్నదని ప్రాసేరి. ఇందులో నతిశయోక్తి లేదు. కావునవారు చూపినమార్గమున ప్రభుత్వమువారు కృష్ణజిల్లా రైతులను క్రొత్తప్రోవ లవలంబించునట్లు చేయుటయు క్రొత్తయెరువుల యుత్పత్తిని పురికొల్పుటయు సత్యవసరములనియు ఆవిధముగా పరిశ్రమ జరిగెనేని కృష్ణజిల్లాలో నాంధ్రమండల మంతయు నీవిషయమున లాభమునంద గలదనియు నమ్ముచున్నాము.

లోకలుఫండు బోర్డులయు మ్యునిసిపాలిటీలయు కార్యక్రమనివేదన మాంగ్లమున జరుగవలసిన నిర్బంధము లేకున్నను నిప్పు డట్లు జరుగుటచే ఆంగ్లము తెలియని సభ్యులకు విషయము లభ్యము కాక యనానుకూలములు తటస్థించు చున్నవని తెల్పుచు నికమందట్టి కార్యక్రమనివేదకాదికములు దేశభాషలలో నడచున స్థానర్పవలసినదని దుగ్గిరాల సూర్యప్రకాశరావుగారు వ్రాసిన లేఖను మరియొకచోట ప్రచురించితిమి. ఇదివరకు తెలుగు దేశమున నాంగ్లమున పనిజరుగుటకు మాకొక్క కారణము చారిత్రకము కాన్పించుచున్నది. మన మండలములలో మొదట మొదట లోకలుబోర్డుల

ఇర్రావ మహాసంగ్రహము.

ఇటలీ.

ఇటలీ ఆస్ట్రీయాపై యుద్ధము ప్రకటించింది.

ఇటలీ ప్రజల యుత్సాహము.

జర్మనీ పత్రికలదావా.

లండను మే 24:- ఇటలీ వారు ఆస్ట్రీయా మీద యుద్ధమును ప్రకటించింది.

కలహాకారణములు.

లండను మే 22:- రోము. మిత్రమండలివారియొక్క యుద్ధమేనియా గ్రీకు దేశముల యొక్క యుద్ధములకు (ఫ్రేంజర్) ప్రజల రాజ్యాంగసభలో జనుజయధ్వజములు చేయబడినవి. వైస్రమునుగూర్చియు నాకాదేశమునుగూర్చియు సిగ్గునగులేదాగాను నుడువుచుండినపుడు సభలో నుద్రేకము ప్రసరించుటగానుండెను. వైనికోవ్యోనుల్ను పాపమునకు కందరునులిగి వారి శిరసంబించుచు కోలాహలమువెరించింది.

(సెనేటు) ప్రభువులరాజ్యాంగసభలో చర్చ.

సెనేటులోని వారందరు చేబరువారికన్న నెక్కువ యుత్సాహమును చూపిరి. వాసుల్లూ రాజపుత్రునిపాత మరదియగు కాంపల్లే రాజకుమారుడు తప్పక క్రిందవారందరును తేలినివలెననిరి. ఈరాజకుమారుడు లేవకుండుటనలన సభ్యులకు కొంతయాగ్రహము కలిగినది. "కాంటువాను బ్యూలో గారి పాతమరది! తేలే" అని కేకలువేసిరి. అంతట వాయన కూడ లేచెను దేశభక్తి ప్రకటనముతో సభ చాలింపబడినది.

రాజు గారంగీకరించుట.

రోము:- యుద్ధసమయమున దొరతనమువారి కధిక మగు సభికారము నొసంగుచు రాజుగారి శాసనమున ప్రాబాల్యము చేసిరి.

పోవుగారి ధనసహాయము.

యుద్ధసహాయానికి పోవుగారు లక్షలక్షలనుచ్చరి. ఈవిధికి వసూలైన మొత్తమున 10 లక్షల ప్రాంతములనున్న యుద్ధమున బాధితులైన ఇటలీ దేశములవారికను ప్రత్యేకముగ నుపయోగింపబడును.

ఆస్ట్రీయావారు వ్రాసిన లేఖ.

లండను మే 22:- 1920 వరకును అనుబంధము నుండ వలసివూడు: దేశములవారి యుద్ధబడికను ఇటలీవారు నిరసించుటకు మే మంగీకరింపవలయును వ్యవహారపరిష్కారమునందు ఇటలీవారికి అనుకూలమును కలిగించుటకు సిద్ధముగానున్నామనియును ఇటలీ వారు యుద్ధమునకు దిగినచో వాధ్యుత ఇటలీవారిదే యుగవయమును ఆస్ట్రీయావారు లేఖ వ్రాసిరి.

ఇటలీవారి రాజకీయగ్రంథము.

రోము:- ఆస్ట్రీయావారు ఇటలీవారి కేమియును తెలుపకుండనే సర్వీయావారిమీదికి యుద్ధమునకు దిగినది మొదలు నేటివరకును జరిగిన యుద్ధప్రత్యుత్తరముల నిటలీవారు ప్రకటించిరి. ఇటలీవారు కోరినప్రకార మంగీకరింపుట జర్మనీవారు ఆస్ట్రీయావారికి కోరినను ఆస్ట్రీయావారులచేయక అసడ్డ చేసి గడవునుదాటించిరి. అందువలన ఇటలీవారు ఆంగ్లమిత్ర మండలివారితో నొడబడికలను చేసికొనిరి.

లోను మ్యునిసిపాలిటీలలోను సభికారము వహించినవా రాంధేలిరులు. ఇట్లుటికి కొన్ని స్థలములలో నెట్టివారు లేకపోలేదు. వారిసౌకర్యార్థమంగ్ల మధ్యస్థములు యుండును. ఎట్లైన నేమి నేను లోకలు బోధలలోను మ్యునిసిపాలిటీలలోను నాంధులు క్రమముగా సభికారమునకు వచ్చుచున్నారు. వీరయినను ఇప్పటికైనను ఆంధ్రమున కార్యములు నవీన నచిరకాలముగనే ఆంగ్లాపరిచితుల యిక్కట్టలు తొలగిపోగలవు. కలెక్టరుల కవసరమైనచో మ్యాగ్ట్రాసకాళరావు గారు సలహా యిచ్చురీతిని తెలుగుభాషలో కలదానిని నాంగ్లమునకు భాషాంతరీకరించి పంపవచ్చును.

ఇటలీ ఆస్ట్రీయాపై యుద్ధము ప్రకటించింది. మరియొకలలము చేచిచేచి తుదకు మిత్రమండలిలో చేరినది. యుద్ధమున మరియొక సవీసాఖ్యసము ప్రారంభమయినది. ముందు వివరింపవలసియున్నాము.

ఇటలీవారి సేనాసమాసభము.

లండను మే 22:- ఇటలీవారు సేనలను సమాసేకముచేసిరి.

యుద్ధమును ప్రకటించుట.

లండను మే 22:- రోము. మే 22 నుండి మొదలు ఇటలీ దేశములో యుద్ధము ప్రకటించబడినది. ఈయుద్ధసిద్ధి ఇటలీలో ఉత్తరపక్షజాలకును ఆఫ్రియాటికు సముద్రతీరమందలి ద్వీపములకును కోటలకునుగూడ వర్తించును.

ఇటలీవారి సేనాసమాసభ.

ఇటలీలో రాజ్యాంగమువారివద్దకు పోవు గారివద్దకు ప్రతినిధులుగానున్న ఆస్ట్రీయా జర్మనీ టర్కీ దేశముల రాజు నీతిజ్ఞులు రోమునుండి వెళ్లిపోయిరి. స్పెయినువారు ఆస్ట్రీయానుల పక్షమునను స్విట్జర్లందరూ జర్మనీవారి పక్షమునను వ్యవహారములను గమనించెదరు.

సరిహద్దులలో ఆస్ట్రీయనుల పన్నాగములు.

లండను మే 22:- రోము ఇటలీ దేశపు టపాము ఆస్ట్రీయావారు వెనుకకు బదిలీచేసిరి. రయిలపట్టాలనుతీసివేసిరి. తంలివార్తలు రాకుండ తీవలను తీసివేసిరి.

ఇటలీవారువారిమీద గుంపుపడి కొట్టుట.

గురువారమునాడు సాయంకాలము ఇటలీ వారు వారి బెరలినులో నిజ కార్యాలయము నుండి బయలుదేరి వచ్చుచుండ జర్మనులగుంపువాం ద్రాయనవై బడి కొట్టిరి. ఒక దాయన నెత్తిమీదనున్న టాపీ నెగరగొట్టెను. పోలీసు వారు వానిని పట్టుకొనిరి. జర్మను విదేశ మంత్రి వెంటనే ఇటలీవారువారికి తుమాపణము చెప్పకొనెను అని ఆమెస్టరడమనుండి యొక తంలివార్త వచ్చినది.

ఇటలీ యుద్ధమును ప్రకటించుట.

రోము:- యుద్ధమును ప్రకటించు శాసనమును మంత్రి వర్గమువారు లిఖించిరి తెలియవచ్చుచున్నది.

ఇటలీ దేశములో యుద్ధసంరంభము.

దేశమందంతట నుద్రేకము దేశమందంతటను యుద్ధ సంరంభ మధికముగనున్నది. ఉత్తరదిశకున్న వెడ్డెట్టాముల యందు చాల హెచ్చుగానున్నదని నిన్నటిరోజున ఇటలీ సరిహద్దుప్రాంతములనుండి పంపబడిన తంలివార్త తెలుపుచున్నది.

మిలను.

మిలనులో పురుషులందరూ విధులలో చేరిరి. వీరిని నిర్బంధించుటకు పోలీసువారు గాని వైనికులుగాని రావలసిన యవసరములేదు.

ట్యూరిను.

ట్యూరికలోగూడ నిట్టి చర్యలుజరిగినవి. ఇండ్లవై పరకాముల నెత్తిరి. ఒక బెంసగ్గిరి పటాలము రణముఖమున కేగనుండ నొకవెడ్డ గుంపుగూడి కోలాహల మొనరించెను.

వెనీసు.

రాజ్యాంగసభవారు యుద్ధమును ప్రకటించితిమనియు దొరతనము వారికి ప్రత్యేకాధికారముల నిచ్చితిమనియు చేసిన శాసనమును వినుటకు ప్రజలు చరిత్రయందు వినుతికెక్కిన నెంటుమార్కు చవుతులొ వెడ్డెకుంపుచేరి. ఆప్రకటన విసగానే వారు మూడురంగులగల జండాను చరిత్రాత్మకమగు ద్వజస్థంబముపై నెత్తిరి. ఆ సమయమున ప్రజల కోలాహలము మిన్ను ముట్టినది.

ట్రీస్టీ.

ట్రీస్టీలోగూడ గొప్పగుంపు చేరినది వైస్రవిస్వాసములు జరిగినవి.

ఇటలీ అధినివేశములు.

ఇటలీవారు యుద్ధమునకు దిగినచో విశేషములగు వైస్రములను పంపుటకు సిద్ధముగా నున్నామనియు చాల మంది స్వచ్ఛంద వైనికులుగా వచ్చుటకు సిద్ధముగా నున్నారనియును ఇటలీ అధినివేశములనుండి రోమునకును తంలివార్తలువచ్చినవి.

ఇటలీ ఆస్ట్రీయాలో వైరిము.

రాజప్రతినిధిగారికివచ్చిన తంలివార్త.

సిమ్లా మే 22:- మే 21న తేదీని ఇండియామంత్రిగారిటులతంలివచ్చిరి:- యుద్ధముకచ్చియడల దొరతనమువారికి ప్రత్యేకాధికార మొసంగలేనను శాసనమును రాజ్యాంగసభలోనున్న 7 గురిలో 6 గురూమోడించి. యుద్ధమునకు దిగి

నిశ్చయముతోనే ఇటలీచేకిరిని ఎల్లవారును విశ్వసించుచున్నారు 1914 వ సంవత్సరము జ్యూలై నెలలో ఆస్ట్రీయావారు సర్వీయావారితో యుద్ధమునకు దిగునమయమున ఇటలీ దేశములలో నేమియును ఆలోచించకుండ స్వతంత్రించిదిగిరిగాన ఆంగ్లితోనే ఇటలీఆస్ట్రీయాలో మొదంబడికరద్దుపడిపోయినది. ఇటుల సాహసించుట వలన ప్రపంచమున కంతటికిని మహావర్ధమును కలిగించు నీ మహావైము కలుగుటకు కారణమైనది. దీనివలన ఇటలీ దేశమునకు చాలవచ్చును కలిగింది ఈ యుద్ధబడిక భిన్నముగాకుండ చూడవలెనని ఇటలీవారు చాలకాలము వేచిచూచిరిగాని లాభములేక మే 26 4వ తేదీని ఇటలీవారి యుద్ధబడికను రద్దుచేసికొంటిమని ప్రకటించిరి. ఇటలీవారి అనుమతిని పొందకుండ ఆస్ట్రీయావారు యుద్ధమునకు దిగిందులకు నష్టపరిహారము నియ్యవలెనని ఇటలీవారు ఆస్ట్రీయావారిని కోరిరి ఇటలీవారు ప్యూటించిన పాత్రమువలన తెలియుచున్నది.

ఇటలీ ఆస్ట్రీయా సేనలకు పోరు.

లండను మే 22:- ఆస్ట్రీయా సేన ఇటలీ దేశములోనికి ప్రారంభగా ఇటలీ సేనలు వారి నెడిరించి యోడించి పారతోలిరిని జైగిరియానుండి గోయిల్వేల్డి ఈటాలియా పత్రికకు తంలివార్త వచ్చినది. వివరములు తెలియలేదు.

జర్మనుల అభిప్రాయము.

ఆంగ్లమంత్రివర్గమునందలి మున్ను దేశీయముగు స్వల్ప విషయమనియు వారు యుద్ధమును కొనసాగించుటకిది యభ్యంతరము కలిగింపదనియును జర్మనులు సర్వదేశములవారికిని తెలుపుచున్నారు.

జర్మనుల పత్రిక అభిప్రాయము.

లండను మే 20:- జర్మనుల పత్రిక:- నేడు యుగవ ప్రారంభమగునను విషయమున దేశీయము దెస్రకిరి సంయములేనని గొప్పమునుండి బెర్లిన్ జర్నల్స్టాటుపత్రికకు తంలివార్త వచ్చినది.

ఇటలీలో యుద్ధాత్మాహుము.

లండను మే 20:- రోము:- నేడువర్షా కురియుచున్న ప్రజలతృప్తిగాను ముఖ్యంగా మొదలైన నేడు దివి. రాజ్యాంగ సభలోనుగూడ నెడములేకుండ ప్రజలునిండి పోయిరి. సరితాత్మకములుగానున్న జర్మనులవలన, జపాను రాజ్యాంగ సమితిమండలిగాని రాజ్యమండలిమండల సభకు వచ్చిరి. దేశభక్తములేక అనుకూలములేనని సభకు రాగనే కోలాహలము మొదలైనది. గయిలాట్రి సభకు రాతము. రాజ్యాంగసభకర్షణలగు సిగ్గును మార్చుకొనిరి సభకు వచ్చి 183 మందిలోను సాంఘికవాదులు 1 ముట్టికొనవారు. రెండవ తేదీనిలది యభివందించి.

దొరతనమువారికి ప్రత్యేకాధికారము నిచ్చుట.

యుద్ధము ప్రారంభమైనచో దొరతనము వారికి ప్రత్యేకాధికార మొసంగబడ వలెనను తీర్మానమును 57 సంగీకరించిరి 74 గురు లెక్కపించిరి. ఈ శాసనము సభవారిలో హెచ్చుమంది యంగీకరించినియు ఏయే దేశముకు ఇటలీవారుచేసిన వాగ్దానము విడివరకును చెల్లించబడి యుండలేదో వానిని చెల్లించుటకు తగినసమయము వచ్చినదనియు సిగ్గునతోసిగ్గిగారు సభలోనిలది చెప్పివుడు సిగ్గునకు సర్వదాగానును తక్కినవారును సిగ్గునతోసిగ్గిగారి కర్షణమున గౌరవించిరి. ప్రతినిధులందరును శ్రేణులును గూడ లేచినిలది యభివందించిరి. సాంఘికవాదుల పక్షమున సిగ్గునతోసిగ్గిగారులే వర్మతుజాగ్గము దొరతనమువారు యుద్ధమువారంభించుట యుక్తమేమనియు ఈయుద్ధమునుగి నినపివడి నన్ని నేతములలోను సాంగ్గానికొక కరణములు విధ్వంస మొనరింపబడవలయుననియు నడిగిరి. గురము చికాలమునుండి మనభావములయందు పగులవలెయుగ భద్రపరచి యుంచిన సర్వభావమును మహిమ సిగ్గుతమగు నీతరుణమున సరిలిపొందగలిగితిమి నైస్రభముననాకాదేశమును దేశైక్యమును సమూర్ధవలకు గాగలకాగ్గముతోను మనము శీఘ్రముగ మన్ననో యుక్తతన నిర్మర్తిన జనకలెను. శ్రీ గాజు గారు చిరాయుర, వేరులనుడుగు గాకయును సిగ్గును మార్చుకొని రాగారు నడిచిరి. భల్లో జనుజయధ్వజము లాక్కసారిగ బయలుదేరినవి. సభ సెలవేర్చేము లేకుండ ముగింపబడినది.

మంత్రివర్గ ప్రవారి సమావేశము.

లండను మే 21:- రోము:- సెనేటుసభ కూడినవిచ్చుట మంత్రివర్గమువారు సమావేశమై ఆస్ట్రీయాలో యుద్ధమును ప్రకటించుటకు వ్రాసెదరని వైస్రగారి తెలుపుచున్నది.

సెనేటుభి.

లండను:- మే 22:- రోము:- సెనేటుసభలో 262 మంది శాసనమునంగీకరించి 2 ముమ్మాప్రసంగిరింపలేదు. దొరతనమువారికి ప్రత్యేకాధికారమునున్నది. సభలో చాల సుత్సాహము చూపబడినది.

లంఘన మెయి 28:—వికార్యవేక్కిము కంపెనీవారి
అనుభవీర్యాస్థానమును శ్రీబాద్రిచక్రవర్తిగారు నన్నటిలో
జూస పోకించిరి. రాజు గాంటిలు దర్శనమొసంగుటలో తమకు

చాలా సంతోషము కలిగినది శ్రీవాణి విన్నవించినది పరి
వాండు. కర్మాగారాధికారులను కోరి, వారలను శ్రీవాణి
తంతువందరి కార్మికులయినా వామనకు చాలా ముందుంది
మని శ్రీవాణి వారికి తంతువారందరి.

జర్మనీ ప్రతినిధులు

లాయకులగు గారు చెప్పినసంగతులు.

లాయకుల మే 22:— సీ. ఎం. గెల్టెన్బర్గ్ ప్రతినిధులను
విశేషము దెబ్బ తలెత్తిన వాడు. లాయకుల
బాధిగాను పాస్ మెంటు సభలో నిట్లు తెలియజేసి:— ప్రతి
జర్మనీ సభ్యులకు వెళ్ళుచుండ మనము చేయుచున్నాము. అమె
రికాదేశమునుండి జర్మనీకు పంపబడుచున్న ప్రతి చాలా
పట్టుకొనబడినప్పుడు, ప్రతి ఎకరమందిరినీ వారికి కంట్రా
క్టు రేట్ల ప్రకారము సాయము చెల్లించుచున్నాము.

సముద్ర మేర నుండి

దొరతనమువారు సత్కరించుట.

లండను మే 22:— ఇంగ్లండు సముద్ర మేరను
మార్గము ను ప్రముఖముగా నిర్మించినది. ఇందునకే దీనిని
కళానులకు ఆసక్తికరముగా భావించుచున్నాము. లండను
గెల్టెన్బర్గ్ ప్రతినిధులను, లెఫ్టినెంట్ కమండరు
ఎడ్వర్డు సీ. విల్సన్ గారికి విక్టోరియా క్రాసును,
లెఫ్టినెంట్ ఎడ్వర్డు సీ. లెఫ్టినెంట్ జి. బిల్లెట్ డిల్లెట్ లారెన్
స్ గారికి డి. ఎస్ క్రాసును, కళానులందరికి పతకములను
యిచ్చబడినవి.

ఇంగ్లండులోని రాజకీయస్థితి

నూతన మంత్రివర్గము.

పుత్రికల ఆభిప్రాయములు.

లండను మే 21:— మార్షింగ్టన్ పుత్రిక ఇట్లు
వ్రాయుచున్నది:— బాల్ఫోర్ గారికి స్వస్థతలేదు. ఇందుచేత
వీరు నాకాదేశములో చేరుటకు ప్రతిబంధకముగా నుండవచ్చును.
డెయిలీ మెయిలు ఇట్లు వాకిననుచున్నది:— చర్చిలు
గారికి బహుశా మేకొన్నా గారు నియమించబడవచ్చును.
చర్చిలుగారింటే లిబరలు కమిటీ వారి కంత ఇష్టములేదు. కాల
నీలకు సంబంధించిన కార్యాలయములో, బోనరుల గారు నియ
మించబడవచ్చునని చెప్పుచున్నాడు. డెర్బీ ప్రభువుగారు మంత్రి
వర్గములో చేరుట కష్టపడలేదు. సెల్వోరను, కేసు ప్రభువుల
నిందులో చేర్చుకొనవచ్చును. హార్టర్ గారు మంత్రివర్గములో
నుండురు.

లెమ్మెపుత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— బాల్ఫోర్
గారిని కోరినయెడల తప్పకుండా నాకాదేశాధికారమును స్వీక
రించుదురు.

మంత్రివర్గములో నెరవేరుతున్నది పుత్రికలారక తొలి
సభ్యుల వ్రాయుచున్నవిగాని, ఇవి పట్టికపాటేకాని సమయమున
కావు. సెల్వోరను ప్రభువుకు దేహస్థితి సరిగలేదు. అందుచేత
వీరు మంత్రివర్గములో చేరని సలహాగలయుక్త ఆభిప్రాయము
చర్చిలుగారు నాకాదేశాధికారమును వదలుకొందురు కిచ్చిన
ప్రభువు యుద్ధమంత్రిగ నేయుండును. లాయకుల బాధిగాను
వీరికి సహాయము చేయుదురు.

ఒక వదలి.

హార్టర్ గారు సామాన్యమునకు, రాజకీయవిధిగ నియ
మించుదురని ఒక వదలి బయలుదేరినది.

రెడ్డింగు గారు.

అల్ఫ్రెడు సమస్యవిషయమై, రెడ్డింగు గారు అభ్యు
మిచ్చుటకు వీలులేదు. అందుకు చేత వీరు మంత్రివర్గములో
చేరరు.

నూతన మంత్రివర్గము.

మంత్రివర్గము చాలా కట్టుదిట్టముతో నేర్పాటు చేయ
బడదు. ముందు వ్యవహారము: కే యింబిలేబ్బెండ్ మంత్రి
లందరు రాజీనామాచేసిరి. యూనియన్ టు పక్షమువారికిని
గ్రామములందరినీ చేర్చుకొందుమని తెలిపిరికాని మంత్రివర్గ
ములో చాలామంది సభ్యులు ఉండరట. యుద్ధ వ్యవహారములను
చూచేసభ్యులైనందున. యుద్ధమునకు సంబంధించిన శాఖల
వారియగు నుండురు.

మంత్రివర్గము జూను మూడవ తేదీకి యేర్పాటు కావ
చ్చును యుద్ధమునకు ప్రతికముగ లేమని వీరన్నడు తెలుపుదురు.

ఫిమరు ప్రభువు.

కడవి: కుకారము ఫిమరు ప్రభువు రాజీనామచేసిరి
తెలిసినది. అప్పటి మొదలు మొదటిసారిగా నాకాదేశాధికార
లాయకులకు వీరుదయచేసిరి.

సంక్షిప్త సమాచారము.

ఈ సంక్షిప్త సమాచారము కలిగినది. ఇకపక్షములలో
నికొందరు వాయువులు, ఈ పక్షము ఆపక్షముతో నిమిత్తములే
కుండ బాతీయ ప్రభుత్వముండలేనని, యోచించితిరుణముకని
వెట్టి ప్రమాదమునుకల్పించిరి. క్రొత్త మంత్రివర్గము నేర్పాటు
చేయుటకు ఆదివారమునుండి ప్రారంభించబడినది.

రేడికలు సభ్యుల ఆభిప్రాయము.

కడవి: రాత్రి రేడికలు సభ్యులు నూరుగురు సభ్యులతో
ఆగ్రహముతో కొంత వ్యాఖ్యానము చేసిరి. కాని అంతలో
ఆస్పిర్మి గారు చచ్చి నమృతము చెప్పమ 20 నిమిషములు
ఉపసరించిరి. వీరుచచ్చినప్పుడు సభ్యులు తమ సంతోషమును
తెలియజేసిరి.

లేబరు మంత్రి.

హల్లు పట్టణములో లేబరు పక్షమువారిసభ యొకటి
జరిగినది హెండరును గారు స్థానిక స్వస్థపాలకాసభకు
ప్రభుత్వముగ నియమించబడినట్లు ఈ సభలో తెలియజేయబడి
నది. వీరిని యుద్ధ వియమించుట కలగదోరత
నమువారి కెంతయో సహాయకారిగ నుండగలనని ఉపన్యాసము
లియ్యబడినది.

ఆస్పిర్మి గారు సంప్రదించుట.

అలహాబాదు మే 22:— పయనీరు పుత్రిక లండను
విశేషము దెబ్బ తలెత్తిన వాడు.

ఆస్పిర్మి గారు బోనరుల; లాయకుల ప్రభువులతో
సంప్రదించిరి. మంత్రివర్గములో ఏయేయారులు జరుగవలసినది
ఈ సందర్భమున చర్చించబడినది. నాకాదేశమునుండి తప్పించి
చర్చిలుగారికి మరియొక వదలి యిచ్చవలయుననియు మేరే
గ్నా గారు తప్పకుండా పోచాలియకొనవలయుననియు, బోన
రుల, లాయకుల ప్రభువు, ఛాంబర్ల కేసు గాడ్సు, మంత్రివర్గ
ములో చేర్చుకొనవలయుననియు, చర్చించబడినది. ఈ మాటలను
గురించి వేడు మంత్రివర్గమువారు చర్చించుదురు. లేబరు పక్షపు
సభ్యునిగాడ చేర్చుకొనిన బాగుండునని యోచించుచున్నాడు.
ఏవత్తుమారో ఒక కక్షయవారు ప్రభుత్వమునకుచచ్చి వ్యవ
హారములకుంట్టే ఏవత్తుమారు లేకుండా బాతీయ ప్రభుత్వము
యేర్పడుటకు చాలామంది తోడ్పాటుచేయుచున్నారు.

ఫిమరు గారి ఉపన్యాసము.

మెల్బోర్ను మే 19:— ఆధినిశేషములు స్వాతంత్ర్య
త్యమును పోగొట్టుకొనుటకుంట్టే మరణమును కోరునని ఆ
స్పిర్మి గారు చెప్పినవాక్యములను గాను తిరుగ నుడి
వరి. ఏది కావలసివచ్చినను అదిచేయుటకు సిద్ధముగ నున్నాడు.

కిచనరు ప్రభువుగారికి బెల్జియనుగొప్ప బిరుదము.

లండను మే 23:— ఆల్ఫ్రెడు గారు కిచనరు ప్ర
భువుగారికి లిఖితపాట ఆడగు గాగిండు క్లాసు బిరుదము
నిచ్చిరి.

ఇ 14 జలాంతగ్రామము.

లండను మే 22:— ఇంగ్లండు జలాంతగ్రామమునాల్పి నా
కాదేశాధికారు లిటుల ప్రకటించిరి. ఈ జలాంతగ్రామము మర్న
రాసమద్రము లానికి పోవుదారిలో ఏప్రిల్ 22న తేదీ
నొక నైతిక నాకను ఇటీవలన నొక తురుష్క శత్రువు నాకను
ముంచినది. మే నెల 10 న తేదీకి ఈ శత్రువు నాక నైతిక
లలో నిండియున్న యొక నైతిక నాకను ముంచినది మే నెల
13 న తేదీ నొక నాకను దురదృష్టము జలాంతగ్రామము నిర్బం
ధించినది. ఇది మే నెల 18 న తేదీని తిరిగి వెళుట వచ్చినది.
ఈ జలాంతగ్రామము చూపిన సాహసము కొని యాదరము
గాదని డార్జిన్ లుగారి నాకాదేశాధికారి నుడి వెను.
క్రీరాణ చక్రవర్తిగారి జలాంతగ్రామము నుడి వెలికి వారములు
నలన మిత్రులందరివారి నాకాదేశములోని వారి కందరికిని సం
తృప్తికలిగినది.

లెఫ్టినెంట్ జనరలు బర్నెట్ గారు.

డాక్టర్ నెల్సన్ డెబ్బియతరులు.

లండను మే 22:— లెఫ్టినెంట్ జనరలు బర్నెట్ గారికి
డాక్టర్ నెల్సన్ డెబ్బియ తగిలినది.

ప్రాము

పరాసు అధికారుల ప్రకటన

పార్సిసు మే 22:— పరాసు వాటిల్లు ప్రకటించిరి.—
తెలుపవలసిన సంగతు లేవియు లేవు.

పార్సిసు మే 22:— పరాసు అధికారులట్లు ప్రకటిం
చుచున్నాడు:— గాలి, వాన తగ్గినది. మేము నాటకము
దీలాల్లు దక్షిణ భాగము మీదపడి ఇక్కడ జర్మనీవారి
కున్న ఆభిసానమును పట్టుకొంటిమి. ఇప్పుడే కొండ దక్షిణ
భాగమునకు మన స్వాధీనములోనున్నది. జర్మనులు పట్టుద
లతో వీరిని అయిదు మాసములనుండి రక్షించుచుండిరి.
మనము వేడు పట్టుకొనిన స్థానములవలన, కొండ వైభాగము
నందును, నేపైనుకు పడచుటను, జరుగుచున్న యుద్ధమునకు
కొంత అభ్యంతరము కలిగినది. మేము 250 మంది ఖయదీ
లను, ఒక ఫిరంగి పట్టుకొంటిమి. జర్మనీవారిచుకు పుత్రి
క్రముగా ఫిరంగులను వెట్టి తీవ్రమున కొట్టి. కాని తిరుగ
మనల నెదిరించలేదు.

ఇంగ్లండు ఉత్తరభాగమున 20, 21వ తేదీల గాగిం
లందు జర్మనులు యెదిరించి ఓడిపోయిరి. ఇదిచాలా ప్రాముఖ్య
మైనది. 500 జర్మను సమూహముండియుండే 150 మంది ఖై
దీలను, చాళిఫింగులను పట్టుకొంటిమి.

లండను మే 22:— పారిసునగరమున నిలుల ప్రకటింపబడి
నది. లారెట్టి చరియలోనున్న కందకములనుండి నిన్ను మా
వైవిధ్యము జర్మనులందరిని తలెత్తివేసిరి. ఒక కందకములోనుండి
మరియొక కందకమునకు దారులుగానున్న కందకములలో చాల
మంది జర్మనులు చాతులై; వారు వేయిలములు లొంగిపోయిరి.
ఆరాత్రి జర్మనులు ఆ నేక సాయములను దలపడిరిగాని
మేము ప్రతిసారియు వారిలో చాలామందిని హతము చేసి పారదో
లితిమి. మిసిస్టోరేటికి ఆగ్నేయముగా మేము మరికొంతమంది
వ్యూహములిగితిమి. మేము పృథ్వీదైతము ఈ భాగమున 100 మీట
దలదూరములోనున్నాము.

లండను మే 23:— నిన్న సాయంకాలము జర్మనుల
నిలుల ప్రకటింపబడినది. లారెట్టి వ్యూహమున ఆల్ఫ్రెడ్ గేన
జర్మనులలో చాలామందిని వధించి పారదోలిరి. భాగవత్తు
మమ్ములను తీరముగా దలపడి మాత్రే ఫిరంగులను కా
మండిననుగాడ మేము అబ్దులు గ్రామమున చాలా
జర్మనులైదీలను పట్టుకొంటిమి.

లండను మే 22:— పిక్విలర్లకు ఈ భాగమున తీవ్ర
మగు ఫిరంగుల యుద్ధము జరిగినది. మేము క్రింకెర్నాకు
దక్షిణమున ముందునకు పోగలిగితిమని ఫిల్బుమార్డు ల సరిబాను
ఫ్రెంచిగాని తెలిపిరి.

లండను మే 23:— పారిసులో నిలుల ప్రకటింపబడి
నది. సముద్రమునకు ఆరాసునకును సుధ్య తమవులు వెక్కు
సాయము మమ్మును దలపడిరి. వారు తరుముచిరి. విశేష
నష్టమును పొందిరి. న్యూవెల్స్ పట్టు ప్రాంతమున మరెండు
సాయము దలపడిరి. కొద్దిగ వారి కెదురు కలిగిడిగాని వెంటనే
తరుముచిరి. చాలామంది వైదీలుగా పట్టుకొంటిమి. ఆగ్నే
నలో జర్మనులు చాలా మందుగనలను కాల్యక్రీ (కాటక్సును
పట్టుకొనుటకు పెద్ద నైపుణ్యమును బంపిరి. మా పదాతులు
వారివై వాంబులను ప్రయోగించి తలెత్తివేసిరి. వారిలో చాల
మంది హతులైరి. శత్రువులు పూర్తిగా నోడిపోయిరి.

జర్మను ఆస్పిర్మియను సేలు విషవాయువు వ్యధిముగ
నుకుయోగించుటకు నిశ్చయించుట.

లండను మే 21:— పరాసు సేలు ముందునకు వెల్లి
న పుడు వారి వైది విషవాయువులను ప్రయో
గించుటకు జర్మనులు ఆస్పిర్మినుకు వెళుక 30 మైళ్ల దూర
మున విషవాయువు నుత్పత్తిచేయుస్థానము నేర్పరచి అట
నుండి ముందుకు భూమిగుండ గొట్టుములను చేయుచున్నా
రు. ఇట్టి ఆస్పిర్మి సరిహద్దులోనుండ నిట్టి ఏర్పాటు చేయ
బడినదని తెలియుచున్నది.

సరిబాను ఫ్రెంచిగాని రిపోర్టు

లండను మే 22:— ఫిల్బుమార్డు సరిబాను (ఫ్రెంచి
గాని తమ సేనల్లో నిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:— వారిగాలి
గా నుండుటలన యుద్ధము సరిచేయుటకు వీలులేవునను,
12.5వ తేదీ మొదలు, ఆల్ఫ్రెడ్ గేన, క్రింగ్ కెర్నెనుకు తూర్పున,
దక్షిణభాగమునకు, చాలా మందులతోవున్నది. ఇక్కడ
జరుగుచున్న పోరాటములలో, పదాతిసేన చాలా పరాక్రమ
మును చెప్పుచున్నది.

జర్మను సేనల స్థితిగతులు.

పూర్వపు దిట్టములేకుండుట.

అలహాబాదు మే 22:— ప్రాన్సు బెల్జియము రణరంగము
లందేయో తెలుపు సంక్షిప్త సమాచారము. జర్మను సేనను
లలో రెండవరకము మూడవరకము వైవిధ్య మందుకురా
కుండ నిలుపుచున్నాడు. కొంత కాలముకొండటికరకు జర్మను
సేనలను యెదిరించినప్పుడు వైవిధ్యము చెక్కు
చెదరకుండ ధనురా కారము లో పలికి గాగిం
వారు. ఇప్పుడో అట్లుకాదు. పాదరసమును చెదరగొట్టి వి

మొత్తము 4000 గాను నిర్ణయించుకొనినది. ఇట్లుగా చెప్పి పోవుచున్నాడు. జర్మను సేనలు భేదించి చాళివేయనలయు సంఘము చాలమంది మైదొలలు కావలెను. చాలభీరంగులు మందు సామగ్రికూడ అవసరము జర్మనుల సేనలకు; వట్టుదల యొక్కది ప్రేరేపకులు కాని సేనాముఖము యొక్కదిట్ట తీర్పుచున్నది. ఇది భేదించిన దానితోటో సమానమే.

రుష్యా

రెవీన్యూలో గొప్పయుద్ధము
సింహ మే 22:— ఇండియా మంత్రిగారు రాజ ప్రతినిధిగారి కిటుల తంలి వాస్తవంపిరి. రుష్యా వాణిజ్యుల ప్రకటించిరి. మేము జర్మనుల ప్రేరేపకులని వాసుభాగమును వెనుకకు తరముచు ఆ సేనతోట్ల వారిని నిరోధించుచుండినను జర్మనులు ఒకచోట దిగిపోయిరి. కావనిశ్యలసంగమ ప్రదేశమున దక్షిణచోటందులూ తూర్పుపడమటితీరముల రెంటి నుండియు వెళ్ళుచున్న దాకుచున్నాడు. కానునదికొంత భాగమున జోస్తాపు-నెట్టిసలలకు నడుచుచున్న ప్రాంతమువరకును మేము జర్మనులను తరముచున్నాము. మేమునది కుభయ తీరములనుగల ప్రదేశమునంతయు వాక్రమించుకొనియుండిమి ప్రజ్ఞులకు ఆప్యభాగముననున్న ప్రదేశమునుండి జర్మనులను వెనుకకు నెట్టుచున్నాము. శత్రువుల తీవ్రముగ పోరాడిరి. వారిలో చాలమంది లెక్కలేకుండ నాశనమైనను వారు ప్రాంతమున ముందు భాగమున దలి కందకములలో చాల కందకములను పట్టుకొనిరి. తూర్పు రుష్యాలో రుష్యాను జర్మనులను తీవ్రముగ దలపడి చాల ప్రయత్నముగలిగించి తరుముచున్నాడు. కొలొమియాకు పడమరకు రుష్యాభాగములను యుద్ధము తీవ్రముగ జరుగెడి. రెవీన్యూలో 84 సైన్యములున్నవి. వీరిలో 10 సైన్య విన్యాసమునకు 10 సేనలును, వెట్టిసలలకు 17 సేనలును ఇరుప్రక్కలను కాపాడు 7 సేనలును ఏర్పరచబడినవి. ఇటీవల జర్మను సేనల 100000 మంది మదనీరని నోవోవర్కొ యొక్క ప్రతికూల సాంగ్రామికచిట్టభరి వ్రాసెను.

వాల్మీకువరకకాదు.
వాల్మీకువరకకాదులో జర్మనులు తీవ్రముగ పోరుచున్నాడు. రుష్యాను వారిని వెనుకకు తరముచున్నాడు. జర్మనులు ముందున గిరుట అలహాబాద్ మే 22:— సాయినీరుప్రతిక కిటుల తంలివాస్తవమైనది.

మిలీటరీవద్దము.
లండను మే 22:— స్థితిగతులెటులున్నవో కచ్చితపు చు నుద్దేశము లేకుండ జర్మనులు మిలీటరీ ప్రేరేపకును గోల్పోయి చివకు తూర్పురెవీన్యూలో ప్రవేశించగలిగిన వెల్లో గ్రామచిట్టకు ప్రేరేపకు ప్రతిక వ్రాసెను.

కంబియెరుంగులపోరు.
రష్యాలో వైరుభాగమువైకి 15 లక్షలమందిని సన్నీ లనుకొండ ఆస్థియా జర్మనులకులను 4000 ఫిరంగులను శత్రువుల పంపిరనుటకునే ఆయుధమొక తీవ్రమైనదో యూగింపవచ్చును. ఈయుద్ధమిటీవల వారంభమైనది మొదలింపవరకును వారు 30 లక్షల మందుగుల్లలకప్రేర్పిరి. సేన ప్రాంతమున కెయిజుగారు స్వయముగానుండి యుద్ధము సాగించుచున్నారనుటకు చాల సాధారణముగలదు.

జర్మనుల ప్రతాపము సన్నగిలుచుండుట.
లండను మే 22:— రెవీన్యూలో జర్మనుల ప్రతాపముతీర్చుచున్నదానిని కొన్నిచోట్ల వారు తమరక్షణముచేసుకొన వలసినవారుగాడ వరుచున్నారనియును వెల్లోగ్రామలో నధికారులు ప్రకటించిరి.

జర్మనులు గ్రామములను పట్టుకొనుట
సానునది దక్షిణభాగమున రుష్యాను కొన్ని గ్రామములను స్వాధీనము చేసుకొనిరి.

చాలప్రేరేపకుని జరుగుచుండుట
జర్మనులు కందకములను పట్టుకొనుట.

పీటరుగ్రాడు మే 21:— రుష్యాను అధికారులెట్లు ప్రకటించుచున్నాడు:— లెట్టివాడు దక్షిణమున విస్సులా ఎడమ కట్టగూడనూ రెవీన్యూలోని సేనాముఖము నందును 18 వ తేదీని చాలప్రేరేపకుని యుద్ధము జరిగినది. జర్మనీ వారికడకు ప్రోత్సే లను తీసికొని వచ్చిరి. సాను విస్సులానదుల సంగమమున ప్రదేశమున మేము జయప్రదముగ శత్రువులను నెట్టి

నానుగు జోధులుదీలక పట్టుకొంటిమి. జర్మనీవారి చాలసేన సానునదినిదాటి జరాస్లావు-రాదావా-సెనీవా ప్రాంతములకు వ్యాపించినవి. జర్మను విమానములు జమ్మిలమిద్ బాంబులను వేసినవి. చాలతీవ్రముగ పోరాడి జర్మనులు, జమ్మిలమిద్దక్షిణ భాగముననున్న చాల కందకములను పట్టుకొనిరి.

సానునదికి ఎడమభాగమున శత్రుసేన కిరుసార్వము లందును మేము విజయమును పొందితిమి. ఇది చాల ముఖ్యమైనది. జమ్మిలమను, నీస్టకనది బురదనీలకును మధ్యను రుష్యాను సేనాముఖమును చెదరించుటకు చేసినయత్నము తుడముట్టినది. జర్మనీవారికి చాల వ్యయము కలుగుచున్నది. పోయికందకములను పట్టుకొనుట.

స్త్రిప్రాంతములందు చాల తీవ్రయుద్ధము జరుగుచున్నది. ఇక్కడ రుష్యావారు పోగొట్టుకొనిన కందకములలో కొన్నిటిని తిరుగ పట్టుకొనిరి. విస్సులానది యెడమవైపుననున్న రుష్యాను సేన, శత్రువులను వెన్నెంటి, రాదమకీలిను రయిలువే దక్షిణభాగమునకు తరిమివేయుచున్నది.

యుద్ధపుటోకలు
ప్రేమలను ధ్వంసముచేయుట.
పీటరుగ్రాడు మే 22:— నల్లసముద్రములోని రుష్యా వారి యుద్ధపుటోకలు మైసిటలనుండి, ఇర్బిలికి తూర్పుభాగముననున్న ప్రేమలను ధ్వంసముచేసినవి. సేనలు శత్రువుల మీద పడి నిరోధించకుండ చేసిరి.

తురుష్కపాలితముగు ఆర్మీనియా రుష్యానులు
ముందున కేగుట
లండను మే 22:— వెల్లోగ్రాడు-మాసేనలు సానోయి, వాను బష్మేలాల వాక్రమించుకొనినవి. తురుష్కలు బిట్లిసకును దక్షిణభాగమునకును పారిపోయిరి.

రుష్యాను సేనలు ముందుకుపోవుట.
అహాదు మే 22:— సి. ఎం. గెజెట్టుప్రతికలండను విలేఖకుడిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:— పీటరు గ్రాడులోని ప్రేముప్రతికానిలేఖకుడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— రుష్యానుల హస్తాలలో రుష్యావారు జర్మనీవారిమీదపడి ముందుకు ప్రోసి కొనిపోవుటకు సిద్ధముగనున్నారు. ఇందులన గెల్లియాలో జర్మనీవారు చేయుచున్న యుద్ధమునకు భంగముకలుగును. నీమెను, ఇయాతుక్ నెనలైలువేలకు మధ్యకు కొనో నోనుండి, రుష్యాను సేనలు ముందుకు పోవుచున్నట్లు డెయిలీ తెలిగ్రాఫు పీటరుగ్రాడువిలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

జర్మనులు సేనలను నూర్చుట
అహాదు మే 22:— సి. ఎం. గెజెట్టువార్త:— ప్రాన్సు, బెల్జియము రంగులనుండి జర్మనులు రుష్యావారిలో పోరాడుచున్న సేనకు సాహాయ్యముగ చాలమందిని తీసికొని వచ్చినట్లు పీటరుగ్రాడులో తెలియజేయబడినది. ఇది నిజమై యుండునని ప్రేముప్రతిక మిలిటరీ విలేఖకుడు అనుచున్నాడు.

బెల్జియము
ఈ ప్రేమ యుద్ధము

లండను మే 22:— స్వయముగ చూచిన యాత్రా దొక డిటుల వ్రాసెను. ఇరెజు వద్ద పోరు 18 వ తేదీని గూడ సాగినది. ఈ పోరు, ఇరెజు - నెంటు బ్యూలియను మెనినోడ్డులకును చాలతీవ్రముగనుండినది. మెనినోడ్డునకు తీరమున మాసేనలనిరపడియుండెను. అంతకువైభాగమున జర్మను లొకసారి మాసేనలను గెంటగలిగిగాని మావారంతలానసేకొలుకొని జర్మనులలో చాలమందిని వధించిరి. వెల్లోరెయవోవ ఇరెజు రోలర్స్ లోహమాగములకున నడుమ జర్మనులుమిక్కిలి తీవ్రముగమాసేనవై గుండ్రపంపులచే మాసేనచనిపోయినది. గారి వెంటనే జర్మను పదాతినేనపాచ్చుగామావైబడరాలేదు. మేముమరదలపడి మాసాసముల వాక్రమించుకొంటిమి. మాసేన లొకగట్టు చాటునదాగియుండెను. జర్మను సేనలు వెనుకకుగాటిరి. జర్మనులపోవుచున్నారను చెప్పకవివరపడినది. మునైన్యవంతయును ముందుకు బయలుదేరినది. జర్మను పదాతినేనవారికి బాసట సేన నిలువనైన్యమున్నయునుగూడ వికారికరై పరుగిడెను. వారిలో చాలమంది హాతరై గురువారమునాటిరాత్రి మాఫిరంగులు నిక్కబ్రుముగానుండెను. కుకవారమునాడంతయు గాయములుతగినవారిని పోగుచేయుటతో సరిపోయినది. యుద్ధరంగమందంతటను హతులను క్రణితులనుగ జర్మనులు

కాల్చెట్టుల నెడములేకుండ పడియున్నారని ముయన్యేషులు నుడివిరి. 18 వ తేదీని మాసేనలో సావరముగ హతులైరిని ఖయిదీలుగా పట్టుకొనబడిన జర్మనులు నుడివిరి. 22 వ ఏప్రిలు మొదలుకొని మూడువారములు విధివిరామములులేకుండ బహు తీవ్రముగ జరిగిన పోరప్పటికి కాలివాగినది.

జర్మనుల పన్నాగము విఫలమగుట.
ఈ తీవ్రదక్షిణభాగముల యందధిక సేనలతో ముమ్ములనుదాకి ఈ ప్రేమకుండి వెనుకకుతరుమతలనియే జర్మనులు మొదటిసం దీయు పన్నాగమును పన్నుచుండిరి కాని ప్రతిసారి వారిప్రయత్నములు విఫలమగుటయేగాక వారిలో చాలమంది హతులగుచుండిరి. జర్మనులకు ప్రాణనష్టమును కలిగించుట యందు సుకోచమేమియును లేదు వారిఫిరంగులు మాకు కన నుడకుండుటకు ఫిరంగులకుముందు వారు కాల్చుటనునుంచిరి ఆకారణమున వారికాల్చుటలలో చనిపోయినవారి సంఖ్యరందరసినడువ తరముగాకుండనున్నది.

అంగపదాతినేనల అధికృత.
పదాతులు పదాతులు తలపడునకాకయు కలిగినపుడెల్ల మనసేలు తమ శ్రేష్ఠత్యమును ప్రకటింపియేయుండిరి. జర్మను పదాతులు ధైర్యసాహసములందు వెనుకదీయువారు గాకున్ను కలిసియుండిపోరుట, అభ్యాసము, శిక్ష, మున్నగువిషయములలో మాపదాతులకు సరిగాకుండిరి.

శత్రువుల పన్నాగము.
ఇప్పుడీలోటు నివారించుకొనుటకు జర్మనులు మొదటనే న్యవజ్జికి వెనుకనే ఫిరంగిస్థానముల నేర్పరిచివానిగుండ మునైన్య ప్రధమభాగమున నల్లచోట్లను గుండ్లుబకునట్లుచేయు జూచుచున్నాడు. 15 వ తేదీనివిజులో ఫెన్స్లాతెరటలకు నడుమ మేము మరల శత్రువులను దలపడితిమి. 9 వ తేదీ మొదలు ఈ ప్రాంతమున శత్రువుల గతుణ్ణానములన్నిటి వైనను తీవ్రముగ మేము ఫిరంగులను కాల్చితిమి.

జర్మను స్థానములకు దాకుట
మాసేనలకు కందకములను వదలిన వెంటనే గగన భాగమంతయును మంటల కాంతిలోనిండి పోయినది. ఎడమ కొనను ప్రోసుకొనివచ్చుచున్నవారు నిరోధింపబడి పిట్ట గోడలను దాటుచున్నవారు చాలమంది తుపాకులలో కాల్చబడి హతులైరి. కుడితీర్పున మాకు మరింత యానుకూల్యము కలిగినది. కుడి మధ్యభాగముల సేనలు వెంటనే జర్మనులరెండవసేనాపంక్తిలో నీరపడినవి. 600 గజములలోనును 800 గజములపొడుగును గల రణముభాగము మాస్వాధీనమైనది.

రెండవమాకు దాకుట.
అనివారమునా ఉదయమున ఫెన్స్లాబర్తన కుత్తరమున మరియొకసారి మేము శత్రువులనుదలపడితిమి. ఇచట మేమాకస్సికముగ జర్మనులవైబడి ముఖముగ వారిని పారదోలి 1200 గజముల వాక్రమించుకొంటిమి. ఈరెండుస్థానములకును నడుమ 1000 గజములకాశముగలదు. అచట జర్మనులు తీవ్రముగ దలపడిరిగాక మేమువారిని తొలగింపలేక పోతిమిగాని 200 మందిని పట్టుకొంటిమి.

జర్మనీ
జర్మను సబుమేరైను కళానులు
లాసీటేనియాను టూప్సిడోచేసినందుకు బహుమతి
అహాదు మే 22:— సి. ఎం. గెజెట్టు లండను విలేఖకుడిట్లు తంలివాస్తవం పంపుచున్నాడు:— ఎక్స్లెంట్ బెల్జిగ్రాఫుకంవెనీ వారి కోవెను విలేఖకుడు ఇట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:— యూద్బబర్లో నీసంగతి, తెలియుచున్నది:— లాసీటేనియాను టూప్సిడోచేసిన సబుమేరైను మీదివారికి జర్మనులు బహుమతిచేయుటకై ఒకకమ్మట్టియేర్పాటుచేసిరి.

టర్కి
పరిమ్యా అరబ్బీస్తానపుయుద్ధము
లండను మే 22:— వాస్తాప్రకటనసంఘము వారిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:— ఇటీవలజరిగిన పోరాటములో డెబ్బ జులై, టర్కి వారు పరిమ్యా అరబ్బీ స్థానమును వదలివెట్టిపోయిరి.

హాలండు
హాలండు దేశముపై బాంబులను వేయుట
అలహాబాదు మే 22:— సాయినీరుప్రతిక లండనునుండి యిటుల తంలివాస్తవమైనది. అంట్వర్పు నుండి బాంబులు హాలండుదేశముపై బడెననియు అందులకు జర్మనులు ధూమాపణ కొరెరనియుచి చినివానిలేఖిరి. మార్గముప్రతికకు వాయుచున్నాడు.

గ్రీను

గ్రీను దేశపు పరిశ్రమ సభ.

లండను మే 21:—విభాగము—ఇటలీయన్ యంత్రమున ప్రవేశించుట కలగ Xలగు మార్పులనుగూర్చి మంత్రులు దీర్ఘ కాలము చర్చించిరి. రాజుగారికిటీవల జబ్బుచేసినది. ఇప్పుడు కమ్యూన్ నాలోగ్యము కలిగించుచున్నది. రాజుగారి కచిరాలముననే యాలోగ్యము కలగవలయునని వెనుకటి ప్రధాన మంత్రియగు వెనజలసుగారిద్విన తొలివార్తకు రాజుగారు గాల సంతసమును తెలిపిరి.

ఆస్ట్రీయా సుదనానలు వెనుకట బోవుట
ఆల్బానియా సముద్ర తీరమున సంవరించుచున్న స్ట్రీయా యంత్రవాహనము కలూలోట పోయినది.

మెరికా

అమెరికావారి వర్తకమున కాంగ్లేయు లభ్యంతరమును కలిపించుట.

లాహోరు మే 22:—మే 19 వ తేదీన లండను విలేజ్ నివిలు మిలెటరీ కాలేజీ పుత్రికకెల్లెట తండ్రివారనంపెను. మెరికా వారివర్తకమున కాంగ్లేయులభ్యంతరమును కలిగించుచున్నారని మరియొకసారి ఆంగ్ల దేశమువారికి అమెరికావారు వాయునన్నారని ఈవినింగు పోట్ల పుత్రిక ప్రకటించిన విషయమును ధృవ పరచుచు మైక్సు పత్రికకు వాషింగ్టన్ విలేజ్ వ్రాసెను. ఆంగ్ల దేశపు శత్రువులకు కొనిపొందిన స్త్రీమరులను వాల కాలము నిలువయుంచుచున్నారనియు అందువలన లాభము లేకుండ పోవుచున్నదనియు, 20 లక్షల పౌనుల వెల గల ప్రత్తి ఇంగ్లాడు దేశపుశత్రువులలోని స్త్రీమరులలో నిలువ యున్నదనియు అమెరికా వారనచున్నారు.

కజ్జీహిందూస్తానము

సర్ సి. శంకర నాయుడుగారిని మలబారువారభి నందించుట.

వెట్టుకొట్టు పెట్టెటరు.

కలకత్తా మే 24:—శంకర నాయుడుగారికి కార్యనిర్వాహకసభ్యుల యొనగబడునని మొదట ప్రకటించబడినపుడు సంకర నాయుడుగారు సర్వసమర్థులని యంగీకరించుచు శ్రీ చక్రవర్తిగారి కాఖిలీశుని వారి కార్యనిర్వాహక కాఖిలీశునికి గొనిపోవుట సముచితము గదన ధర్మమునై వెట్టుకొట్టు పెట్టెటరు పుత్రిక యాత్రేపించినది. ఇప్పుడు సగబడినందులకు సమ్మతిగించుచు మరి 5 సంవత్సరముల యనంతరమున నాయుడుగారు మంత్రిత్వభారమును త్యజించునపుడు తమకార్య నిర్వాహక ప్రజ్ఞను వెల్లడించు దేశీయుల కృతజ్ఞతానారాగములకు పాత్రులయ్యెదరుగాక యని వ్రాయుచున్నది.

కేరళపుత్రిక ఇతరదేశ భాషాపుత్రికలు.

సిమ్లా మే 24:—ఒక మళయాళీవాసుడు రాజ ప్రతినిధిగారికి ముత్రిగా నియమింపబడుటకు బాహ్యుగుడు సర్. సి. శంకర నాయుడుగారి సభనందించుచు పశ్చిమతీరమునందలి కేరళ పుత్రికయును ఇతరంగ దేశభాషా పుత్రికయును వ్రాసినది.

బొంబాయి

చెబ్బలుతినిన సైనికులు
బొంబాయికి వచ్చుట
బొంబాయి మే 22:—చెబ్బలుతినినట్రియు జబ్బుపడినట్రియు సోల్దరులతో ఆగోండాను నీ మరు మార్చెలిను నుండి బొంబాయి 21 వ తేదీన వచ్చినది.

లాహోరు

లాహోరు కుట్రలేను
కమ్మివనరులు విచారించుచుండుట.
లాహోరు మే 22:—లాహోరు కుట్రలేను విచారించుచున్న కమ్మివనరులు నిన్న సమావేశమైరి.
ముద్దాయిలలో నొకని జ్ఞాతిఇల్లులోఁగింపబడినది. ఇక్కడ కొన్నిపిస్తోలు, తోటలు దొరకినవని జయిలుదాడు సానింగు సాత్యమిచ్చినట్లుగనే కృష్ణసింగు, సానింగు అనువాసున సాత్యమిచ్చిరి. తరువాత నీజ్ఞాతి చనిపోయెను.
పిస్తోలు ఒక కర్రవెట్టెలో దొరికినది. జానాయకు కమ్మిర వెట్టెను తెరచెను. ఇతడు తాను వెట్టెను పగులగొట్టి పిస్తోలును వెకితీసినని చెప్పెను.
లాలోసింగు అనుముద్దాయి, పశువుకొట్టును నుండి, త్రవ్వించుటలో తొల రివాల్వరులనుగూర్చి పోలీసువారికి అప్పగించియు జనందాలం బరుదగరయ్య తెలియజేసెను. అయిదారు మాసముల క్రిందట, బాటిసింగు అనువతసు హిందూ దేశమునకు తిరిగివచ్చినట్లు కూడ సాత్యమిచ్చెను.

లాహోరు కుట్రలేను, తోటలు పోలీసువారి కప్పగించినట్లు ఉజగరుసింగు, అబరుదరు హరహానాగార్లు తెలియజేసిరి.

ఒక నివేషకమునుండి, రివాల్వరు, తోటలు త్రవ్వ బడినవి. ఈ నివేషకము యొక్క స్థానములను కరణము సనతు సింగు రుజువుచేసెను.

భవాబంధిపోటు సంవర్ధములో, తాను విచారించిన సంతులను గురించి, సభిసెక్రెటరు కైజర్ చందుతెలిపి, బాంబుముక్కలను, తోటలను, కన్నవేయు సాధనములను బంది పోటుజరిగిన ప్రదేశములో దొరకి తదితరవస్తువులను రుజువు చేసెను, ఈబందిపోటులో అష్టమితుల దొంగ చంపబడెను. ఇతని పోటలో గ్రాఫుకు, పట్టుకొనబడిన దొంగ వద్దదొరకిన వస్తువులను గుర్తించెను.

భవాబంధిపోటుకు సంబంధించిన కొన్ని విషయములను గురించియు, కొందరు ముద్దాయిలెట్లు పట్టుకొనబడినది యు; వీరిలోనొక పెట్టుకలవర పడినయు, పోలీసువారు విచారించిన సంగతులను గురించియు, అబరుదారు బత్తాసింగు జయలుదారు గురుబత్తుసింగుగారు సాత్యమిచ్చిరి.

విర్వాలు ధర్మశాలకు సంబంధించిన కృష్ణసింగు ఇట్లు సాత్యమిచ్చెను:—అత్రావరు మూలసింగు కొన్ని సాముల ధర్మశాలకు వచ్చినాడు, ఒకప్పుడు ముగ్గురు ముద్దాయిలు కూడ వచ్చియుండిరి. వీరుముగ్గురు నేరీయో ఇంగ్లీషులో మాట్లాడుకొనిరి. నాకుఇంగ్లీషురాదు. ఇందువలన వీరేది మాట్లాడినది తెలియదు. (పింగ శ్రీవీలో నొకడని గుర్తించెను) బంగారపు వస్తువులను కరిగించుటకు సహాయముచేయుటకు మూలసింగు కోరినాడు. నేను, మూలసింగు, విర్వాలుకు వెళ్లితిమి, ఇక్కడ వండాసింగు అను కంసాలివున్నాడు. ఇతడు వస్తువులను కరిగించెను. ఈ బంగారపు కడ్డీలను మూలసింగుపట్టుకొనివెళ్లెను. వీనిని డాక్టరు వారకుసింగువద్దకు తీసికొనిపోవుచునని చెప్పినాడు. డాక్టరు కోర్టులో గుర్తింపబడెను. తరువాతమరికొన్ని వస్తువులకూడ కరిగింపబడినవి. నాద్వారా మూలసింగు ఒక ఇంటిని అద్దెకు తీసికొనెను. ఇక్కడ ఒకపిస్తోలును, బాతును, ఒకచేతువెట్టెలో నుంచెను. ఈవెట్టెలో నేమి యుండెనో మొదట నేనెరుగను. తరువాత కృష్ణసింగు తన సాత్యములోగట్లు తెలియ జేసెను:—

నేను జగత్సింగు అను ముద్దాయి నెరుగుదును. ముల్లాసింగు పట్టుకొనబడిన తరువాత, నేను బలవంతు సింగును చాతు హాజీ ఇంటికి తీసికొని వెళ్లితిని. ఇంటి తాళమును బలవంతు సింగు బ్రద్దలకొట్టి, ముల్లాసింగు వెట్టిన వస్తువులను తీసికొని పోయెను. వీనిని లాహోరు తీసికొని పోవుచునని, చెప్పినారు.

(జయిలోజగత్సింగు, బలవంతుసింగులను, అర్జునసింగులను మాంతకుని గుర్తించెను) మూలసింగుకే పంజాబుసింగుని పేరుకూడ కలదు. నాయెదుట విర్వాలులోని కంసాలి కొంతబంగారమును కరిగించి కడ్డీలుచేసెను (ఒక కడ్డీనిగుర్తించెను).

సాక్షితన క్రాసుపేక్షలోనిట్లు తెలియజేసెను:—మూలసింగువద్ద ఆయుధములున్నను నేను అనుమానించలేదు. తానొకను చేదాదనని ఇతడు వాలోచెప్పినాడు. నేనలలో పనిచేయుచున్న వారు ఆయుధములను యుంచుకొనిన తప్పుకాదని నాకు తెలియును. నేను పోలీసువారికి వాబ్బాల్మిచ్చితిని. మూలసింగు అప్పటికి పట్టుకొనబడినట్లు యెరుగుదును. కాని అత్రావరుగ తిరిగిట్లు తెలియదు. నేను ధారాళముగ సంతులనున్నట్టిని పోలీసువారికిచెప్పితిని. ఆబాతును పిస్తోలును మూడు సార్లు చూచితిని. మూలాసింగు ఆయింట్లో వెట్టినప్పుడు మొదటి సారి యు, బలవంతుసింగు తీసికొని వెట్టినప్పుడు రెండవసారియు, కోర్టులో మూడవమాటు నేడును చూచితిని. థాఖారుసింగు, మూలాసింగుకు, పంజాబుసింగుని చెప్పి నాకు పంచనముచేసెను. థాఖారుసింగు గోపాలుసింగుకుమారుడు బంగారవస్తువులను కరిగించివెట్టినందునకు నేను ప్రతిఫలము గోరలేదు. వస్తువులను కరిగించేటప్పుడు మూలాసింగు అన్న, తనినగారుకూడ నుండిరి. అందుకుచేత వస్తువులు వారితో యనుకొంటిని గాని అనుమానము కలుగలేదు. బలవంతుసింగు సమ్మకముయినవాడని మూలసింగు చెప్పి ఆడిగినప్పుడు యయ్యనలసినదని కొరిగించున మూలసింగు వస్తువులను అతనిని తీసికొని వెళ్లనిచ్చితిని ప్రస్తుతపు కేసు సంవర్ధములో నేనెప్పుడు హాటతుకు వెళ్లేదు. రెండవసారి పట్టుకలు మూలసింగు వస్తువులను తీసికొని వచ్చెను, వస్తువులను కరిగించినప్పు డెల్ల 4 రూపాయల వంతున కంసాలికి ఇచ్చితిమి. మూలసింగేమి వాబ్బాల్మిచ్చినని నాకు తెలియదు. నేను రెండుసాముల వాదాతు వెళ్లితిని. నా ఇల్లు కోఁగింపబడినది. పోటోగ్రాఫులనుతీయు మగ్గులూలు, అల్లుతల్లి, పర్రజుసింగు అబరుదారు దుగాజు, అల్లిపాటోగ్రాఫుకు గుర్తించిరి. ఇతడు భావాబంధిపోటులో చంపబడెను.

నేటికిచారణ ముగిసినది.

కలకత్తా

మహిమోహను గోస్సువారి మరణము

కలకత్తా మే 22:—ఇదివరలో చెప్పిన రాజధానిలో నివిలు సర్వీసు యుక్తోగిగా నుండిన మహిమోహను గోస్సుగారు శుక్రవారము నాడుదుమున కలకత్తాలో చనిపోయిరి. కలకత్తాలో నుప్రసిద్ధ న్యాయవాదియును దేశీయును మహాజన సభ యందధికాభిమాని యునగు కీర్తి కేఫులగు లాలుమోహను గోస్సుగారికి ఈమహిమోహనుగోస్సుగారు పుత్రులు. ఈయన కడపటిసారి కడపలో జిల్లాజడ్జిగా పనిచేసి 1912 వ సంవత్సరమున జనవరి నెలలో వెన్నుకు పుచ్చుకొని కలకత్తాలో నివసించుచుండి.

“బంగ్లా” అనునైద్యశాలా నొకమునిగిపోవుట.

కలకత్తా మే 23:—ఈ బెంగాలీ నొక మునిగిపోయిన దువార్త బెంగాలీ వైద్య సహాయక సంఘము వారికి చాల సంతాపమును కలిగించును. ఈసంఘమునకు కార్యదర్శి యగు డాక్టరు ఎన్. పి. సర్వాధికారిగారితో ముచ్చటించగా నిటుల నడిచిరి. ఈ నిధికి ధన సహాయము చేసిన వారికివార్తచాల సంతాపకరముగ నుండును వాకురణోత్సవము సరికి కావలసిన సామ్యుకుగాను 1,60,000 నమూనైసె. ఇటీవల 27000 నమూనైసె ఈ నొక మునిగిపోయిననుగూడ తక్కిన సామ్యుకునూలకుట కభ్యంతరములేదు. నేనీ రోజున కలలవాటి గారిలో నాలోచించి ఈసంఘములోని నేవారతులను విాయిచ్చు వచ్చిన నేవయందు వినియోగింప వలయునని ఇండియా దొర తనము వారికి తంత్రివార్తనంపితిని నేమదయును కర్మలుపుడు ఆర్. ఏ. ఎమ్. సి గారు ఈనేవారతులనుపరిక్షించి రెమసంత గమును తెలిపిరి. వీరు 78 గురున్నారు. వీరు రణరంగమున కేగుటకు కుతూహలముతోనున్నారు. వీరినేమిచేసెదరో యధరంగమున కంపెదరో, మరియొక వైద్యశాలనొక నేర్పరచెదరో తెలియదు.

ఇటీవలివార్తలు

కలకత్తా మే 22:—సిక్కు అనుష్ఠీమరు బెంగాలీ అను వైద్యశాలా నొకనులూగుని పోవుచుండగా ఈనొక ఈనెల 17 వ తేదీన రాత్రి 11 గంటలకు మునిగిపోయినదను సమాచారము కలకత్తాకు తెలియవచ్చినది. ఈనెల 8 వ తేదీన కార్మికులు ప్రభువుగారు దీనికి నామకరణముచేసిరి. సిక్కు అను పొగయోడపలక లాగబడుచు నీనొక 10 వ తేదీన పక్షులు 12 గంటలకు బొంబాయికి బయలుదేరినది. బయలు దేరినప్పుడు సముద్రమంతతీరముగ లేచుగాని బర్మాప్రాంతమునుండి శుపానుమాచనగల గాలులువీచ సాగినవి. 11 తేదీన 8 గంటలముదలు 11 వ తేదీ యుదయమువరకును సముద్రము యవాసితి యుండేయుండెను. 11వ తేదీన సముద్రము నిశ్చలముగా నుండెను గాని చెన్నపురి తీరమున కొంత తుపాన గాలి కూబడి కొంతసేపటికి తగ్గిపోయినది. 17 వ తేదీన ఉదయము 8 గంటలకు గాలి తీవ్రముగానుండెను సముద్రము కొంచెము కల్లోలముగానుండెను. బందరు కడలూరులనుండి గంటకు 21 మైళ్లవొప్పున గాలి వీచుచుండెను. చెన్నపురి తూర్పున 280 మైళ్లదూరములో నీనొక మునిగిపోయినది. ఈ నొక బొంబాయిచేరుట కప్పము కొండ రనుకొనిగని ఇంక త్వరలో మునుగునని ఎవ్వరును తలపోయలేదు. సింహళదీవు: మునుండి వీచిన తుపాను గాలివలననే ఇది .మునిగిపోయినది; శుక్రవారమునాడురాత్రి కలకత్తాలో చెప్పకొనుచుండి.

డాక్టరు బెన్సెగారు

లాసిటానియాలో బయలుదేరలేదని తెలుట.

కలకత్తా మే 21:—డాక్టరు చందీవెంజె తెనెట్టిగా పుత్రులగు డాక్టరుబెన్సెగారి సంగతినిగూర్చి వాకుచేయు ఈయన మొదట ఏప్రిలునెలాఖరున అమెరికానుండి బయలుదేరవలెనుగాని ఏకారణముననో మేయి నెల మొదటివారన వరకును ప్రయాణము నాపిజేసెనని ఇటీవల ఈయన వ్రాసి కడపటిలేఖలన తెలుచున్నదిగాన నీయన లాసిటానియా బయలుదేరనేలేదని యూహించుచున్నారు.

ముగ్గురులకు నిర్బంధవాస మేర్పరుచుట.

ఫరీదుపూరు, మే 22:—రాజబాబు బొంబాయికేసుక నిర్దోషియని వదలబడిన నిశేషంద్రవాసుకు దక్కాలో మున్నీంగజిలోను పరిమాపుర రాజధానిపొవుకేసులో నిర్దోయనివదలబడిన పూర్ణవాసుకు కాక్కుబాబాబాలో నిర్బంముగ నికసింపచేయుట కుత్తరపు లోపబడెను. పూర్ణవామిద దురాచార సంబంధమున నేరమున పోలీసువా తగ్గించుకొనిరి.

అలహాబాదు

మంజీపురము వెనుకటి మహారా గారిని

విడుదల చేయుట.

అలహాబాదు మే 23:—మంజీపురమునకు వెనుకటి మహారాజుగారిని రాజకీయమునకు మోపుడించునట్లు ఆయన

22 సంవత్సరములనుండి హాజీరవాగులా బండ్ గానున్నాడు. ఈమహారాజు గారు బృందావనునందలి బాధాపీడమున నితశేషమునుగడపుటకు ఇండియావీరతమునా రనుమతించి రని పొయినపుడతకు నుడువుచున్నది.

ఒక గొప్ప హిందూదేశపు వర్తకుని నుడియుట

అలహాబాదు మే 23:—సింగపూరులో రాజగో

పాము శత్రువుల కాచోకినియ్యట, విప్లవమునకులిగింపవెంచుట, మున్నగు నేరములు చేసినందులకు గొప్పహిందూదేశపు వర్తకుడు తీయబడెను.

బర్మా

రంగును ముగ్ధునిపలు శాసనము.

రంగును మే 22:— ముగ్ధునిపలు కమిషనరును బాట్లరును పి. సి. గాలీవాలాగారు క్రొత్తముగిరిపలు శాసనమును విజ్ఞించి చదివి, దీనినిముఖ్యములగు మార్పులు చాలగలవు కమిషనరులు చేయవలసినవలయు స్పష్టముగ వివరింపబడినవి. దొరతనమువారి ప్రస్తుతమున్న ప్రెసిడెంటు స్థానమున నొకకమిషనరును నియమింతురు. ఇతడు జీతగాడుగా నుండును. ఇతడు సభలలో నభ్యుత్తరహింపడు. ప్రధానకార్య నిర్వాహకుడుగా నుండును. సంఘమువారికి కార్య నిర్వాహకత్వముండదు. కమిషనరుల సంఖ్య తగ్గదు. ఈ శాసనము వీరతనమువారికి పంపబడును. వారంతరించిన పిమ్మట సంఘమువారు చచ్చుదురు.

భార్యకి కేసు.

రంగును మే 22:—జి. ఎల్. గ్రహము కంపెనీవారు 'వెల్. సి. ఎల్.సి' గారి మీద తెచ్చిన భార్యకి కేసులో ఎల్వే గానీవుడు దీని, గారి కల్లీగారిటుల వాదించిరి. ఫిర్యాదీల వాదమునకొప్పువారుకమ్మగూడను. మూలావాతూరు కంపెనీ వారు గ్రాహము కంపెనీవారిమీద 25 లక్షలకు దావాచేసెదమని తెలిపినగా గ్రాహము కంపెనీవారు కనసాధించుటకి కేసు తెచ్చిరి. ఆసీనిలు వారి ముందు విచారణ చేసినచో సంఘంలో భార్యకి గజువైచో నప్పుడు గ్రాహము కంపెనీవారి ముద్దాయివై కేసు తెచ్చుట న్యాయము ప్రస్తుతముఫిర్యాదీల కోర్టు వారిని స్వప్రయోజన సాధనముగ నుపయోగించుచున్నాడు. పిమ్మట నీ కేసును సోమవారమునాడు విచారించెదమని కోర్టువారి ని.

పైగ్రాపుబాబుగారి యొకనికి తీక్షణు యాయ

వరములు.

అలహాబాదు మే 14:—ఇరిగోక తంతివాసిచ్చెను. ఆ సొమ్ము ఎదుకట్టెను. అందలకతనికి జిల్లాస్టేషన్ గారు శిక్షను విధించిరి. ఇతనిపేరు రాజేంద్రనాథ గోయిగా చేయగోరువారికి కీలుకలదని కాభాధికారాలకుచూపించుట సేరలుల చేసితినిగాని నుడువేళముతో చేయలేదని ఇతడు అలహాబాదు హైకోర్టులో ఆశించెను. ఈ యశులు ప్రోసీక్యుటి క్రింద కోర్టువారి పక్షము భాయపరచి.

ఇస్లాంపూరు కేసు.

మూగూరు మే 22:—ఈ గ్రామమునహిందూవులలో 2 కతులేన్నది. ప్రాహ్లాకకత్తు; అహోరాలకకత్తు. ఫిర్యాదీ మే 26 వ తేదీ అహోరాల ఇంట్లో బందిపోటు చేయుటకు ప్రాహ్లాకము కొందరుకుంటులను నియమించి ఆబందిపోటులో 15 వేల రూపాయలకోమీయవల ఫిర్యాదీలకేసుచేసిరి. ముగ్ధాయా 20 వ వీల్లో 28 మందిమీద జేసుచేయబడినది. వీల్లో ప్రాహ్లాకములే ముఖ్యులు గానున్నారు. బాటు హిందువులు గోచుకోగ వచ్చునని జర్మనులకర్తగాను మాకు పుర్వానా ఇచ్చినది ముగ్ధురు ముగ్ధాయాను ప్రకటించి. ఇద్దరు బుబ్బాకరీలు బుబ్బులు దేవారాగోనొకడు పెద్దజర్మను (కర్త) రెండవవాడు చిన్నజర్మను (యవరాజు) అని చెప్పగొని వాల్లో నొకడిపుడు నిబడుటలేదు. వీరిద్దరును గొప్పవాడే వేవమా. వేవగొని పెద్దకత్తులకు మధ్యలో ప్రేమాడ వేసుకొని

ఆంగ్ల జర్మనులయద్దము

స్వయం గూడకయోడి టిటుల వ్రాయుచున్నాడు.

17 వ తేదీ యద్దమువరల ప్రారంభమై జర్మనులకు దక్కనమై 800 గురు లొంగిపోయిరి.

జర్మనులు జర్మనులే చంపుట

మారెండు ప్రెస్టులును కలిసికొని ముందుకు చొరుచుకొని తూర్పుగాపోయిరి. ఒకజర్మను పటాలములొంగి పోవలేని ముందుకురాసాగిరి. ఆసంగతి తెలియక మనవైకులు వారివై ఫిరంగులనుగాల్చిరి వారంతట నాగి పోయి ఆ యుద్ధములను నేలబడి వేసి తెల్ల జెండాను చూపిరి. ఇదివర కట్టినేకసార్లు జర్మనులు చూపి మోసగించుటచే మేము సమ్యంతింపకపోతిమి.ఇంతలో జర్మను పటాలు వెనుకకుండి ఫిరంగులను గాల్చి వారిని నాశనము చేసిరి. వీరందరును కాళ్ళము. కాళ్ళములు కాళ్ళనులే చంపుట చాలచితగొలిపినది. వీరు ఎల్లఃమా ప్రయోదేశముల వారివలె సంత్ క్రూరులుగాను సాహసవిక్రమములు గలవారు.

ఆక్రమణము.

500 గజములదలమును మేముకామించితిమి. జర్మనులలో చాలమందిహతులైరి.

వైశ్యవజ్రము.

మూలగూడ చాలమంది చనిపోయిరిగాని వెకకటి కన్న తక్కువక చనిపోయిరి

భయపీలను ఫిరంగులను పట్టుకొనట.

మంగళవారమురాత్రి 1000 మంది చాలమరఫిరంగులను పట్టుకొంటిమి.

ద్రోహులను జర్మనులు మడియుట.

100 మంది జర్మనులు బూడిదరంగు ఉడుపులను వేసి కొనినచ్చి మేము జర్మనులను కాము తుపాకులను కాల్చి కండ్లి ఆనిరి మా వాయనమృత్యులేరు నీర్ణముగా నుండిరి. ఒకయు దోగి వారి చేరువకు వెళ్లగా వారెదివై తుపాకీని కాల్చిరి వెంటనే మోసమునిటలు పొందు, వారివెన్నది ఆడుగుకదల నీకుండ నచటకేహతము చేసిరి.

ఒక జర్మను పన్నాగము నిరర్థకమగుట.

మేముక కందకమును పట్టుకొంటిమి. తీవ్రముగ పోరకుండనే జర్మనులు వెదలిపోయి. మా కనుమాను గలిగినది. ఆకందకములో కొన్ని తీగలగుడెను. మేము వానిని నరికి తిమి కొంతమారములో నొక గోతిలో నొక గోతిలో నొకడు చచ్చియుండెను. ఈకందకములలోనికి మా వైకులనురానిచ్చి బూనికి తాడెంటించి కాల్చివేయవలెనని వారుపన్నిరి మా కందులో 7 మందగనులు కనబడినవి.

కన్యలకు పుట్టబోవు బిడ్డలు

క్రొత్తబ్రతుకులో గొప్ప సుస్వస్థ.

యద్దమునకు క్రొత్తబ్రతుకు నుండి చాలమంది యావనపురుషులు వెళ్లకముందు తాముకరించిన కన్యలను వివాహమాడుటకు వీలులేకనో మరేకారణమునలనో గర్భవతులను గాజేసి వేర్చిరి. ఈపరుములు నీర్ణాదుదయులు సమాపించుచున్నవి. భర్తకాత్త్రప్రకారమును,నీలియములను బట్టియు,ఈ బిడ్డలందరును అనారోగ్యులగుచున్నారు. పాల్గొమెంటు మెంబరు గోనాబ్దుమెక్సీలుగారు ఈవిషయములో గొప్పప్రవేశమును గలిగించుకొని, నీర్ణాదోవు ప్రతిష్ఠికి, పుట్టబోవు ప్రతి బిడ్డనును అంటుకొను సిగ్గును,పాపమును, మనఃస్థితికి చేతఃయింతవరకు పోలగింపవలయునని, చాలమంది యభిప్రాయములను దీసికొని, కొన్ని కమిటీలను ఏర్పాటు చేయుచున్నారు. లంధనులోని కాంగ్రెస్ మేజర్ యూనియనుకు జెందిన స్త్రీసమాజమువారు ఈతల్లులను బిడ్డలను కావలసినంత ఆదరముతో బాడబడవలయునని కోరుచున్నారు.

ఒకకాన్వల్యుతికావలసిధిలో మెన్నెలుగా రిక్తిని:

తక్కువెట్టుటకు వీలులేకన్న యాత్తరములు ఈయనవారము విషయమున నేజేము ప్రయత్నములు మంచినవి నచ్చుచున్నవి. సంఘసేవజేయుచున్న స్త్రీలు నాతో నేకాభిప్రాయమును గలిగియున్నారు. ఈయన్ల దేశమున కంతకున కట్టినది. 2,500 చిన్నబిడ్డలలో 2000 ల కంటే మించి పడుచుపెట్టులు తలులగుటకు సిగ్గుగానున్నారు. ఈసమస్యనుచక్కతరమయినదని నేనెంతమాత్రము సంశయింపను. కొంతమంది పెద్దమనష్యులు ఈప్రయత్నములకున నీతివాద్యతను మంత హెచ్చు చేయుచున్నామనియు, వివాహబంధముయొక్క

పవిత్రత సన్నగిలునయి జెప్పుచున్నారు. నాయుడేశే మేము నగా ఇటుకంటి బిడ్డలు పుట్టుటకు కారణము యద్దముకాబట్టి ఇది యొక్క యద్దముస్వస్థగా బిగ్గిపొ:పడవలయునని మనము యద్దమునలన నంకురించిన సమస్యలను పరిష్కరించుటకయి అనేకచట్టములను వర్తకవ్యాపారములలోను, విషయములలోను జేసితిమి.ప్రకారాధినియులలో నిట్టిచట్టములు ఎంతో వాగ్యుత్తమునకు గారణమయ్యెడివి. "యుద్ధాంతరమువరకు ఆగెదము" అని అనేకతక్కువులను ఆప్రకాశిమి గదా? ఈ జాతీయ సమస్యనుగూడ నట్లే పరిష్కరింపవలయును. ఈ యద్దమే రానిచో, ఎట్టి కష్టములలోను చిట్కొనునట్టి ఈపడులను మనయి ఆగారపడటము న్యాయముకాదు. వారు నేసినపని మంచినదను, తప్పుజేసినారనియు జెప్పు. పుట్టబోవు బిడ్డలకు కను తల్లులకు సిగ్గుపొసగ గూడదని మాత్రము నేనందును. జర్మింపబోవు బిడ్డలకు మనము సవ్యాము నొసంగెదముగాక. వారిని కారీరక ప్రైతికివిషయములలో గౌరవముతో బెంచెదముగాక.

ఈయనవారముగనుంచినది ఇంకొక రిట్టు వ్రాయుచున్నాడు:—

అనేకమంది యావనవారికయి లోకములో సిగ్గుపడలేక భూణహత్యల కప్పజే దిగియున్నారు. మరికొంతమంది శిశువాత్యలకును దిగుదురుటకు సంజేహముండదు. నీర్ణాదువారికి వైద్యుడులేక మంత్రసాధిలేక, మంచినలములేక, చుట్టుములు పక్కములు నానా మాటలాడి రోయుచుండగా గిరియేమి కావలయునో అలోచింపరు? మన ఇగ్గి మహాలిని రాబోవు తరములో నిలవబెట్టగల ఈబిడ్డలగుయేమి గాకలయును? వై వెస్, న్యూహెవెల్, మాల్వే రజరంగములలో తమ కార్య ప్రతాపాగ్ని చే జర్మనులను నిహతులనుగాజేసిన వీరులకు బుట్టిన యాబిడ్డలు "అనారోగ్యము" అను కళంకమును, ముద్రను జీవించియున్నంతకాలము భరింపవలసినదేనా? మనగాతీలో నతివ్రాతకునవలతులకు బుట్టిన వీరు పుట్టింది మొదలు అవిద్యలోను, అన్యాయములోను, అనీతిలోను, బహిష్కారములోను, పేదరికములోను, తగిన శరీరపోషణములేకయును వెరిగి వారి తల్లిదండ్రుల వీరగుణములను దేశమునకు వీరగుండ లేకుండ చేయవలసినదేనా?

వేనొక రిట్టు వ్రాయుచున్నాడు:—

ఇట్టిపరుల యుగ్మితిని తెలిసికొనినవారిలోపహాపకాలగు స్త్రీలువీరికొరకయి పాతకాలలకు దెగచెదరట. ఇచ్చటకనబోవు వారికి వారియాగోగ్యమును, పిల్లలయాగోగ్యమును పోషించు కొనుట సేపబడును. వారిస్వగీరకమును గాపాడుటకు సరు సాయములుచేయబడును. కాని వీరు చేయగలపహాయ ములు మాత్రము. మతాధిపతులను, మతప్రచారకులను ప్రైవ్యుతో "మనవైకుల ఈబిడ్డలు బా:బాబుగారు. వారిని అగౌరవముతో అపరాధు. అపిల్లలను ప్రేమాపూర్వకముగా నావ్యానింపవలయును" అని చెప్పువలసియున్నది అప్పుడే ఈసమస్య పరిష్కారమగును.

సి. సి. సాండర్సునగా రిట్టు వ్రాసిరి:—

మనలో ప్రైవ్యులకును చాలమట్టుకుయద్దమునకే గిగ్గు మగుటలన ఇకపుట్టబోవుబిడ్డలు యద్దమునకు వెళ్లలేక యింట్రియందున్న స్వార్థపరులు, పిరికివాండ్లు, అగువారికి జన్మించునట్టివారు. వారి తండ్రుల వద్ద నుండి వారు పొందగల సాహస శౌర్యములు దేశభక్తి లేకుండుట చేత ఇంగ్లీషువారి స్వాతింత్రిమునకే ముక్కురాగలను. అందు చేతవైస నిట్టి కన్యలకు పుట్టబోవు బిడ్డలను మనము మన జాతీయ భవముగా గాపాడుకొనవలయును. "యద్దమునకు వెళ్లిన మనవైకులకు నీగర్భకయి మనమేకవేల సువరనుల నిచ్చుచున్నాము. మే మిప్పుడడుగుచది ఈ బిడ్డల, ఈ తల్లుల పూజించుటను గాపాడుటకయి కొన్నికందల పాకలు మాత్రమే యని ఒకలేఖిక్రవాసిగాను. "తల్లిలేని బిడ్డ బిడ్డలేకల్లి వీరిదని ఒకనొకరు ప్రేమించుటకయి దగ్గరకుతీసికొని రమ్ము" అని ఒకరు వాగిసిరి.

బెల్లిక్ ఒపియన్ పత్రిక యా విధముగా వ్రాసిరి.

"అనేకమంది మనముల కి పుంపము తలక్రించులయి నట్లు తోచకపోదు. మనదేశములో యద్దమునకు పూర్వమే జననములసంఖ్య తగ్గిపోవుచున్నదని సంఘక్షేమవాదులను చుండిరి. ఈ భూగోరయద్దము మనలో ననేకవేల మందిని జుతన వాత వెట్టుకొనుచున్నది. ఈమనులు మనజాతీయొక్క భావిజనకులుగా నుండవలసిన వారుకదా? సంఘబలవాదులో కొద్దిసంసారము లున్నను, ఉత్తమశువులు గావలయునని పోరాడువారు. ఆరికవాదుల మతిము కొద్దిమంది బిడ్డలనుమాత్రమే మంచివారిగాగనవలయునని మనజాతీయిప్పుడు బిడ్డలులేని ఉయ్యాలలోఊగుచున్నది. భావి సామ్రాజ్యము 1 తోట్టరింద బిడ్డలేనరికగలలో వారిని, మన జాతీకి శువులు కావలసిన యాదనములలో అనేకవేల మంది కన్యలు, కొంతమంది అనుమన్నట్లు, "అనవసరమున బిడ్డలు" కనబోవుచున్నారు. బిడ్డలు కావలసిన జాతీకి ఈ బిడ్డలు 'అనవసరమని' ప్రోసీకేయుట సమరమా యనునదియే పరిష్కరింపవలసిన ప్రశ్న.

TELEGRAMS.

at Petrograd believes that Russia is on the eve of an offensive movement on the Prussian frontier calculated to affect the enemy's operations in Galicia.

The "Daily Telegraph's" Petrograd correspondent mentions a Russian advance from Kovno between Niem and Ryatkuhn Railway.

German Reinforcements from West.

The "Times" military correspondent agrees with Petrograd statements that the Germans moved large forces from west to east, including practically the whole of the active Guard Army Corps, the 41st Reserve Corps and two new divisions.

TERRIFIC FIGHTING IN GALICIA.

Secretary of State's Message.

SIMLA, May 22.

The Secretary of State's message to the Viceroy says:—A Russian communique shows that while the Russians are forcing back the German left wing and are holding their own at most points on the river San yet the Germans have thrust across the river at one part, and also are attacking Przemyśl on the east bank as well as on the left in South Poland and in the region near the junction of the San with the Vistula. The Russians are pursuing the Germans back higher up the San in the region between Jaroslav and Przemyśl. The Russians intend to hold the left as well as the right Bank of the river and are pressing the enemy in the region Southeast of Przemyśl. The enemy are making attacks with particular intensity and have succeeded at a cost of enormous sacrifices in capturing several advanced trenches in the Stry region. The Russians continue to repulse tenacious assaults and inflict immense losses on the enemy in Eastern Galicia. West of Kolomea fighting on both banks of the Pruth continues. According to the military critic of the "Novoe Vremya" the enemy has in Galicia 34 army corps of which ten are intended for the demonstration on the San, 17 for the main blow at Przemyśl and Lemberg, and 8 for guarding each flank. The total loss of the enemy during the recent advance is estimated at 150,000.

Russian Advancing in Baltic Provinces.

In the Baltic provinces the Russians are pushing back the Germans, who are offering a stubborn resistance.

The German Advance in Galicia.

Enormous Sacrifice of Men.

ALLAHABAD, May 23.

The following is a special telegram to the "Pioneer":—LONDON, 22nd May: The "Times" Petrograd correspondent, with no wish to minimise the gravity of the situation, has pointed out here that the enemy's advance in Galicia has been achieved at an enormous sacrifice of men.

Unprecedented Scale of Fighting.

An idea of the unprecedented scale of fighting can be gained from the reliable statement that the total Austro-German strength against the Russian south-west frontier was at least a million and half bayonets and 4,000 guns and howitzers. Since the beginning of the present battle the enemy has fired three million shells. There is good ground for believing that the Kaiser is personally directing the operations on the San.

A Russian Report.

Enemy's Offensive in Galicia Weakening.

LONDON, May 22.

An official telegram from Petrograd says that the enemy's offensive in Galicia is weakening, and the enemy at some points is acting on the defensive.

Villages Stormed by Russians.

The Russians have stormed a number of villages on the lower San.

RUSSIAN PROGRESS IN TURKISH ARMENIA.

LONDON, May 22.

PETROGRAD.—Our troops have occupied Saroi, Van and Bashkaleh. The Turks fled towards Bitlis and southwards.

TURKEY.

The Dardanelles.

Lieut-General Birdwood Wounded.

LONDON, May 22.

Lieut-General Birdwood has been wounded in the Dardanelles.

Operations in Persian Arabistan.

Turks Cleared Out.

The Press Bureau announces that recent operations have cleared all the Turks out of Persian Arabistan.

AUSTRALIA.

The Dominions' Attitude.

Mr. Fishers' Speech.

LONDON, May 21.

MELBOURNE.—Mr. Fisher warmly reiterates Mr. Asquith's words that the Dominions would prefer death to the loss of liberty under the Union Jack. Mr. Fisher added: 'We are ready to serve wherever the nation calls.'

Death of Brig-Gen. Bridges.

LONDON, May 22.

CAIRO.—Brigadier-General Bridges, Inspector-General of the Commonwealth Forces, has died on board the Hospital Ship and has been buried at Alexandria.

Death of General Bridges.

Sir Ian Hamilton's Message.

LONDON, May 22.

MELBOURNE.—Sir Ian Hamilton has telegraphed to the Governor-General that the whole force mourns the

TELEGRAMS.

irreparable loss of Brigadier-General Bridges, Inspector-General of the Colonial forces.

LATER.

BRIGADIER.—General Bridges has been posthumously gazetted K. C. B.

AUSTRIA.

Austrian Warships Withdrawn.

Austrian warships cruising off the Albanian coast have retired to Cattaro.

Enemy Representatives Leave Rome.

The Austrian, German and Turkish diplomats accredited to the Quirinal and the Vatican are quitting Rome. Switzerland will take over German interests and Spain Austrian interests.

GERMANY.

Sinking of "Lusitania."

German National Gift to the Crew of the Submarine.

LONDON, May 20.

The Exchange Telegraph Company's Copenhagen correspondent mentions a Magdeburg report that a committee has been formed for the purpose of making a national gift to the crew of the submarine which torpedoed the "Lusitania."

The German Press Warning.

LONDON, May 23.

The German Press warns the public that the British Cabinet crisis is purely domestic and cannot adversely affect British conduct of the war.

Asphyxiation As a Weapon.

German and Austrian Preparation for

Wholesale Use.

LONDON, May 21.

It is reported that the Germans are laying pipes in Alsace connected with generating stations thirty miles in the rear with a view to the wholesale use of gas when the French make their advance. Similar preparations said to have been made on the Austro-Italian frontier.

GREECE.

Greek Cabinet Confers.

LONDON, May 21.

ATHENS.—There has been a prolonged meeting of the Cabinet to consider the situation arising from the probability of Italian intervention. The King, who has been ill, is improving in health. His Majesty has warmly thanked M. Venezelos for a telegram which the former Premier sent wishing him prompt recovery.

HOLLAND.

Shells On Dutch Territory.

ALLAHABAD, May 22.

The following is the "Pioneer," special cable from London:—

The "Matrins" correspondent at Geneva says, that shells from Antwerp have fallen on Dutch territory, and Germany has apologised.

UNITED STATES.

Another Protest to Britain.

Interference with American Trade.

LAHORE, May 22.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on the 19th May:—The "Times" Washington correspondent confirms the "Evening post's" statement that the United States is on the point of sending another protest about interference with her trade. Her principal complaint is the delay in dealing with ships which are delayed in British ports and so lose profits on their voyages. Cotton to the value of 2½ millions is alleged to be held up.

ITALY.

ITALY DECLARES WAR ON AUSTRIA.

LONDON, May 24.—(1-30 A. M.)

Italy has declared war on Austria.

Earlier telegrams states:—

A War Bill.

Scenes in Chamber and Senate.

LONDON, May 20.

ROME.—There were remarkable scenes of enthusiasm in the Chamber to-day, when Signor Salandra introduced a bill conferring on the Government extraordinary powers in the event of the outbreak of war. The Committee appointed to consider the Bill will give its report to-night.

Similar scenes were enacted in the Senate.

Signor Salandra's Stirring Speech.

Speaking in the Chamber, Signor Salandra in a stirring speech, showed how Austria's ultimatum to Serbia in July 1914 upset the Triple Alliance, and he pointed out how Italy, confiding in the Triple Alliance, had not only weakened her frontier defences but been compelled to witness the oppression of Italians. Signor Salandra

TELEGRAMS.

appealed to Parliament and the country to sink their differences in the face of a supreme necessity, namely the welfare and greatness of Italy. As Italians, and nothing else, let their strength, heart and will find a single expression in the Army, the Navy and the King who would lead them to new destinies.

An Italian Green Book.

Details of Negotiations with Austria.

LONDON, May 21.

ROME.—An Italian green book gives details of the negotiations with Austria from the moment when, without giving Italy the smallest intimation, Austria sent an ultimatum to Serbia, to the despatch of a note by Italy denouncing the Triple Alliance. The documents show that Austria, when urged by Germany to make concessions to Italy, delayed constantly, or replied half-heartedly, until the term fixed by Italy for a settlement had expired. Thereupon the latter entered into agreements with the Allies.

AUSTRO-ITALIAN CRISES.

War Bill Adopted.

LONDON, May 22.

ROME.—The Ambassadors of the Allies and the Rumanian and Greek representatives received ovations in the Chamber. There was an exciting moment when Signor Salandra spoke of the Army and Navy. All turned towards the military gallery and cheered, the officers answering by waving enthusiastically.

Scene in the Senate.

The Senate was even more solidly with the Government than the Chamber, and everyone rose and applauded except Prince Camporeale, brother-in-law of Prince Von Buelow. This was noticed and caused a shout of indignation. Then the Senators cried "Brother-in-law of Count Von Buelow rise." This the Prince did. The Session ended with a memorable demonstration of patriotism.

King's Assent Given.

ROME.—The King has signed the bill conferring extraordinary powers on the Government during the war.

Pope's Contribution to the Relief Fund.

The Pope has contributed a hundred thousand francs for the formation of a relief fund, a million francs of which Fund will be devoted to Italian victims in the approaching war.

AUSTRIAN NOTE TO ITALY.

Italy Held Responsible.

LONDON, May 22.

Austria yesterday sent a Note to Italy emphasising her readiness to make concessions throughout the negotiations, and refusing to recognise the Italian denunciation of the Triple Alliance, which runs to 1920, and casting on Italy all the responsibility for the consequences of her present action.

Italian Forces Mobilised.

LONDON, May 23.—(12-10 A. M.)

The Italian forces have been mobilised.

State of War Declared.

LONDON, May 23.—(2-25 A. M.)

ROME.—A state of war from May 23rd has been declared in the northern provinces of Italy, and the islands and communes on the Adriatic Coast, and also in the fortresses.

ACTION OF AUSTRIAN AUTHORITIES ON THE FRONTIER.

LONDON, May 22.

ROME.—The Austrian military authorities on the frontier have sent back the Italian mail, destroyed rails and broken telegraphic and railway communications.

Italian Ambassador in Berlin Mobbed and Assaulted.

LONDON, May 22.

A telegram from Amsterdam says that the Italian Ambassador in Berlin was mobbed on leaving the Embassy on Thursday evening. His hat was knocked off and the assailant was arrested. The Foreign Secretary immediately apologised.

Italy's Declaration of War.

LONDON, May 22.

ROME.—It is reported that the Cabinet has drafted a declaration of war.

A Wave of Patriotic Enthusiasm Rising Throughout Italy.

LONDON, May 22.

A telegram from the Italian frontier of yesterday's date says that the wave of patriotic enthusiasm is rising like a tide throughout the country. Demonstrations in the great northern towns were especially imposing.

At Milan.

At Milan the whole male population was apparently in the streets, but no soldiers or police were necessary to keep order.

In Turin.

Similar scenes occurred in Turin, where the houses are decorated with flags. A crowd suddenly gathered to cheer the departure of a large contingent of Bersaglieri for the front.

Venice.

The population of Venice waited in the historic square of St. Mark for the decision of Parliament regarding the Bill conferring extraordinary powers. When the decision was announced the tri-colour was hoisted on the historic flagstaff amid cheering.

TELEGRAMS.

Demonstrations in Trieste.

The natives of Trieste are being overwhelmed with demonstrations.

Enthusiasm in the Colonies.

Telegrams received in Rome from the Italian Colonies throughout the world show that thousands of Italians are ready to answer the call to mobilise and thousands more are ready to volunteer.

LONDON, May 20. (4-45 P. M.)

AMSTERDAM.—A telegram from Ghiasso to the "Berliner Tageblatt" says that no one in Italy doubts that war will begin to-day.

LONDON, May 20. (8-30 A. M.)

ROME.—It is raining, but patriotic demonstrations have been most enthusiastic. There were historic scenes at the meeting of the Chamber. The building was packed many standing. The Ambassadors of the allies attended, including the Japanese representative. The appearance of the patriotic poet Annunzio caused an ovation. Mr. Giolitti was a notable absentee. All 480 deputies, except 45 Socialists, rose and cheered Signor Marcora, President of the Chamber.

LONDON, May 20. (3-40 A. M.)

ROME.—The Chamber by 407 votes to 74 adopted the Bill giving Government extraordinary powers in the event of the outbreak of war.

When Signor Boselli announced the Committee's unanimous approval of the Bill, adding that the time had come to realise Italy's promises to unredeemed territories, the Deputies rose up, acclaiming, while Signor Salandra and his colleagues shook hands with Signor Boselli. The public galleries joined in the ovation.

Signor Ciccotti, on behalf of the Socialists, endorsed the action of the Government faced with a war of defence and said that the Socialists hoped a renovated Europe would achieve disarmament.

Signor Marcora said:—In solemnity of this historic occasion we have recovered faith, sacred in our memories. Let us hasten to accomplish our duty in the sure faith that the army and the navy will accomplish the unity of the country. Long live the King! (Tumultuous cheering.)

The Chamber adjourned indefinitely.

LONDON, May 22.

ROME.—Prince Colonna and the Mayor with the Municipal Councillors, started from the capital yesterday evening at the head of a procession of two-hundred thousand persons. They went to the Quirinal, where Their Majesties and the Royal family appeared on the balcony waving tricolours. The King and Queen thanked the patriotic demonstrations and afterwards received the Municipal councillors, the King delivering a patriotic speech.

LONDON, May 21. (7-5 P. M.)

ROME.—The "Messaggero" states that after the sitting of the Senate the Cabinet will meet probably to draw up the formula for a declaration of war with Austria.

LONDON, May 22. (4-40 A. M.)

ROME.—The senate by 262 votes to two has passed the Bill granting Government extraordinary powers amid scenes of enthusiasm.

A BORDER ENCOUNTER.

LONDON, May 23.

A telegram to the "Giornale d'Italia" from Brescia states that there has been a fresh encounter between Italian chasseurs and an Austrian patrol which entered Italian territory. The chasseurs attacked vigorously and pursued the Austrians. No details have been received.

GREAT BRITAIN.

Political Situation.

Press Conjectures on New Cabinet.

LONDON, May 21.

The "Morning Post" says that Mr. Balfour's health will prevent him going to the Admiralty.

The "Daily News" says that Mr. McKenna will probably succeed Mr. Churchill, hostility towards whom has developed among Liberals. Mr. Bonar Law is now mentioned for the Colonial Office.

The "Daily Mail" says that Lord Derby has declined to join the Cabinet. Lords Selborne and Curzon will probably be included, and Mr. Harcourt will remain.

The "Times" says that Mr. Balfour will undoubtedly go to the Admiralty if he is asked.

Newspaper Speculations.

LONDON, May 20.

The newspapers are busy Cabinet-making, but the forecasts are mere speculation. It is generally agreed that Lord Lansdowne will not take office owing to his health, that Mr. Churchill will leave the Admiralty, and that Lord Kitchener will remain, though he will probably share the War Office with Mr. Lloyd George.

Rumoured New Viceroy.

The appointment of Mr. Harcourt as Viceroy of India is rumoured.

Mr. Redmond.

Mr. Redmond is not likely to join the Cabinet, as it is impossible for him to give an assurance on the Ulster question.

A Drastic Reconstruction.

A Smaller Cabinet Foretold.

LONDON, May 20.

The reconstruction will be of the most drastic description. All Ministers without exception have resigned in order to facilitate Mr. Asquith's task. The Unionists

TELEGRAMS.

have been offered half the seats, but the Cabinet will probably be smaller and will be really a War Council, as departments not connected with the war will be excluded.

Probable Date of Completion.

It is expected to be completed by 3rd June, when Parliament will be asked to vote confidence.

Lord Fisher at the Admiralty.

Lord Fisher attended the Admiralty yesterday for the first time since his reported resignation last Friday.

The Crisis most Sudden.

The crisis was most sudden. A few leading statesmen on both sides, of whom Mr. Lloyd George is believed to have been one, desirous of a national Government, seized the opportunity and averted the peril. The first steps towards reconstruction were taken on Sunday.

Radical Members' Attitude.

At a meeting of a hundred Radical members of Parliament last night angry criticisms were made, but Mr. Asquith appeared and spoke for twenty minutes reassuring them. He received an ovation.

A Labour Minister.

It was announced at a Labour meeting at Hull that Mr. Henderson had been appointed President of the Local Government Board. Labour members are gratified, and speeches affirmed that the appointment would be a source of strength to the Government.

Mr. Asquith Confers with Opposition Leaders.

The Changes Discussed.

ALLAHABAD, May 22.

The "Pioneer's" London correspondent cables:—It is understood that Mr. Asquith has conferred with Mr. Bonar Law and Lord Lansdowne. The changes discussed were the removal of Mr. Churchill to another Cabinet post, the definite retirement of Mr. McKenna, and the inclusion in the Cabinet of Mr. Bonar Law, Lord Lansdowne and Mr. Chamberlain. The Cabinet discusses the matter to-day. It is considered possible that a Labour representative will be included in the Cabinet. The project for establishing a national administration instead of a party government has immense support.

The Cabinet Changes.

LONDON, May 23.

It is stated that Mr. Bonar Law will probably be Lord Kitchener's co-worker if Mr. Lloyd George remains at the Exchequer.

The "Times" states that Lord Lansdowne yesterday reconsidered his decision and will now join the Ministry.

Political Situation.

Date of Official Statement.

LONDON, May 22.

Nothing official regarding the Cabinet changes will be announced until Tuesday.

HIGH BELGIAN ORDER TO EARL KITCHENER.

LONDON, May 23.

King Albert has conferred on Lord Kitchener the high order of Grand Cordon of the Order of Leopold.

Honours For Submarine Heroes.

A V.C. Awarded.

LONDON, May 21.

The "London Gazette" publishes the list of decorations conferred on the officers and crew of the submarine "E 14" which penetrated to the Sea of Marmora. They comprise the award of the Victoria Cross to Lieut. Commander Edward C. Boyle, Distinguished Service Cross to Lieutenant Edward Stanley and acting Lieutenant Reginald W. Lawrence, of the Naval Reserve, and a Service Medal to all of the crew.

LATER.

LONDON, May 24.

A detailed report issued by the Admiralty of the operations of the Submarine E. 14 shows that she sank a Turkish Gunboat, enroute to the sea of Marmora where she sank a transport on the 29th April, a gunboat on the 5th instant, a very large transport full of troops on the 10th, and compelled a steamer to run ashore on the 13th. The submarine returned on the 18th instant.

The Admiral at the Dardanelles says it is impossible to do full justice to do the great achievement. His Majesty's appreciation and rewards have given universal satisfaction throughout the allied fleet.

King Inspects a Famous Armament Firm.

LONDON, May 23.

King George yesterday inspected Messrs. Vickers Maxim, the great armament firm. A deputation of workmen afterwards waited on the Directors and asked them to tell His Majesty that the visit had impressed them intensely.

The King has replied to a telegram from the Directors expressing appreciation of the workmen's zeal.

THE BRITISH WEDGES JOINED.

LONDON, May 23.

The "Eye-Witness" continues in a later despatch:—My last account left two British wedges projecting into the German lines, between Richembourg, Lavoue and Festubert, two attempts to capture the intervening space having proved unsuccessful. On the 17th instant, however, the attack was renewed and the enemy were gradually

TELEGRAMS.

driven from the entrenchments, which were exposed to fire on three sides. The Germans finally reached the limit of endurance and 300 surrendered.

Saxons Butchered by Their Comrades.

Having joined hands, our men continued to advance and press eastwards, capturing post after post. A horrible scene was witnessed in this quarter. The remains of a Battalion of Saxons having decided to surrender, advanced towards our line. Unaware of their intention, was poured a hail of bullets into their ranks, whereupon the survivors, numbering some hundreds, halted, threw down their rifles and waved the white flag. It is doubtful, after the experience of the enemy's treachery, whether our men would have paid any attention. The question, however, was taken out of their hands by the Prussian infantry. The Saxons, right was suddenly enflamed by heavy rifle-fire and the Prussian guns in the rear completed the massacre.

The "Eye-Witness" comments on the strange spectacle of masses of grey-coated troops being butchered by their comrades under the eyes of the British Infantry. The fact that they were Saxons was a source of regret, as the Saxons had been cleaner fighters and had proved more chivalrous and less brutal than the Prussians and Bavarians.

Extent of the British Success.

A bite was taken out of the enemy's position just two miles long and embracing the whole German front trenches and in many places a whole series of hostile entrenchments, representing a forward bound of 500 yards. The German losses were very heavy.

The Casualties.

In the narrow trenches there was often no room to escape and the only alternatives were death or surrender. In some places the trenches were heaped with corpses, the enemy offering an excellent target, as they were driven back in large numbers along the communication trenches. Our losses were not light, but were less severe than in the previous fighting of a similar character.

Many Prisoners and Guns Taken.

By Tuesday night we had captured over 600 prisoners and several machine-guns. Although they were wet through and covered with mud, nothing seemed to damp the ardour of our men.

Treacherous Germans Annihilated.

One satisfactory incident was the destruction of a part of 60 Germans dressed in khaki. They advanced to our trench and called out:—"Don't shoot, we are Grenadier Guards. The Officer who went to meet them was suddenly fired on, whereupon our men, who were prepared for possible treachery, immediately opened fire and charged with the bayonet. All the 60 were killed.

A German Plot that Failed.

A fortunate incident occurred in the fighting on Sunday morning. After the somewhat easy capture of a German front trench several wires were discovered. We immediately cut the wires and then traced them to a dug-out near by where a dead German Pioneer was found, seated with the switchboard of a dynamo exploder by his side. He had evidently been killed by a shell-splinter before we reached the trenches. Seven mines were afterwards discovered, and it seems probable that there was deliberately little resistance at this point in order to entice our men to occupy the trenches, where they would have been conveniently massed before being blown up.

FRANCE.

A Paris Communique.

LONDON, May 23.

PARIS.—The communique says:—The enemy made several attacks between the Sea and Arras. They were repulsed with very heavy losses. Two further attacks were made at Neuvillevaast. The enemy momentarily gained footing but were driven out and left many prisoners. Germans exploded several mines in Argonne and strong forces attempted to occupy Craters. Our infantry threw them back to their original line under a storm of bombs and grenades in inflicting very heavy losses. The enemy's defeat was complete.

HOLLAND.

The Dutch Parliament.

LONDON, May 22.

The second Chamber of Dutch States General has voted for the full establishing a state of seige and has approved the extension of the Anglo-Dutch Arbitration Treaty concluded in 1904. The War Minister has announced that a Bill will be introduced for general compulsory training.

AUSTRIA.

Cruising of the Austrian Warships.

LONDON, May 22.

The Austrian warship cruising off the Albanian coast have retired to Cattaroi.

Release of the Ex-Maharaja of Manipur

ALLAHABAD, May 23.

The "Pioneer" understands that the Government of India have allowed Kula Chandra, Dhawaja Singha, Ex-Maharaja of Manipur, who has been a political prisoner at Hazaribagh for some 22 years, to pass the rest of his days in Radha Kund at Brindaban.

TELEGRAMS.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

DECLARATION OF WAR ON AUSTRIA.

SIMLA, May 23. The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State dated 22nd May. The Italian Senate yesterday passed a Bill conferring extraordinary powers upon Government in case of war which was adopted by the Chamber on Thursday. In Rome it is believed that as soon as the Bill has passed both Houses and the Cabinet will meet to consider the terms of war against Austria. The Austrian Military authorities have stopped all railway and telegraphic communication between Italy and Austria and negotiations with Austria have been broken off since the 4th May. In Galicia the battle continued on the 19th with great desperation. The enemy has extended the forces in the centre of Sieniawa region where they had broken through to the right bank of the San but on both flanks in the direction of the Vistula and Przemyśl the Russians realised important successes and in the south Poland on the left bank of the Vistula they have thrown back the enemy and pressed him closely. In the Baltic provinces the Russians recaptured the village sixteen miles west of Shavali and the enemy is falling back on considerable front. In Rossieny region the enemy has been reinforced and partly crossed to the left bank of the Dübissa. A German official report speaks of having driven the Russians to the south of Niemen and in the direction of Kovo.

Progress of British at La Basse.

Sir John French reports in spite of bad weather British Troops have made appreciable progress north of La Basse. The main characteristic of the operations has been numerous local fights for strong points behind the enemy's original line. The French also continued to advance and have driven the enemy from the last point on Lorette height which had been defended by the Germans more than 6 months with extreme bitterness. The Austrian press still appears to hope hostilities with Italy will be averted but the German press regards war as inevitable and has broken out in violent abuse of Italian Government.

Italy's Attitude to Austria.
Cause of the Rupture.

SIMLA, May 22. The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State, dated 21st May:—The Italian Chamber decided by a majority of seven to one to arm Government with extraordinary powers in the event of an outbreak of war. This step taken after the Austrian Government had made the final offer is generally regarded as decisive. The Premier said that the ultimatum which Austria addressed to Serbia in July last violated the fact which bound Italy to Austria, for Austria omitted to enter into previous agreement with Italy or to advise Italy of the course she was taking and showed the intention of upsetting, to Italy's detriment, a delicate system of territorial possession and spheres of influence in the Balkans. The whole spirit of the Treaty of Alliance was violated, and the world was plunged into the most terrible war directly against the interests and feelings of Italy. For long months Italy patiently sought compromise to restore the alliance, but on the 4th May Italy notified to Austria its withdrawal from all agreements and denounced the treaty of alliance. From the Green Book which has been published it appears that the treaty required Italy's previous consent to Austria's action in the Balkans and provided for compensation.

Lieut-General Birdwood's Wound.

SIMLA, May 22. News has been received that the wound received by Lieutenant-General Birdwood in the Dardanelles operations has only temporarily incapacitated him from duty.

Two Vacancies in the Secretary of States Council.

ALLAHABAD, May 22. There will be two vacancies to be filled in the Secretary of States Council within a few months as Sir David Barr is due to retire on the 15th August and Sir James Thomson on the 11th September.

The Bombay Decentralisation Bill.

ALLAHABAD, May 22. The Bombay Decentralisation Bill is now before the Government of India for the assent of the Viceroy.

THE FINAL WHEAT HARVEST REPORT.

ALLAHABAD, May 22. The Final Official Report on Wheat harvest in India will be issued at the end of the current month.

EXPERT AUDITOR'S RETURN HOME.

ALLAHABAD, May 22. Mr. Sturdy, the expert Auditor from the India Office who came out in connection with the audits of war accounts will return Home by the 29th inst.

CALCUTTA.

Death of Mr. M. M. Ghose.

CALCUTTA, May 22. Mr. Mahimohan Ghose, late of the Madras Civil Service, died at Calcutta on Friday morning. He was the son of the late Lal Mohan Ghose, a leading Congress-

TELEGRAMS.

man and well-known lawyer of the Calcutta Bar. His last office was that of District and Sessions Judge of Cuddajah. He retired in January, 1912, and settled down in Calcutta.

INTERMENT OF THE ACCUSED.

FARIDPUR, May 22. Dinesh Chandra Das acquitted accused in the Raja Bazar Bomb Case has been ordered to be interred at Munshiganj Dacca and Purna Das discharged accused in the Faridpur Conspiracy Case has been ordered to Cox's Bazar. The Police have withdrawn the pending livelihood case against him.

DR. BANNERJEE DID NOT SAIL ON
THE "LUSITANIA."

CALCUTTA, May 21. Further investigation show that there is little probability that Dr. Bannerjee son of Dr. Chandi Charan Bannerjee was on board the ill-fated "Lusitania". He had intended to leave New York towards the end of April, but his latest letters show that he had decided to delay his departure till the first week in May.

The loss of the Hospital Ship 'Bengalee.'

CALCUTTA, May 22. News of the loss of the Hospital Ship "Bengalee" was a great shock to the organisers of the Bengal Ambulance Corps. Dr. S. P. Sarvadhikary, Secretary of the Corps interviewed said that the unhappy news was a great shock to the subscribers. Up to the time of the naming of the "Bengalee" one lakh and sixty thousand rupees had been subscribed towards the sum required, and since that time he had received about Rs. 27,000. He had no doubt that the required amount would be subscribed even in the face of this disaster. He had that day in conjunction with Colonel Nott wired to the Government of India to the effect that it was hoped that the latter would make whatever use was required of the Corps. Incidentally Dr. Sarvadhikary mentioned that an inspection of the Corps had been held this morning by Colonel Mould R. A. M. C., who had expressed himself highly satisfied and even surprised at their efficiency, considering the short time, which they had for training. The smartness and general efficiency evoked favourable comment. The Corps consists of 73 men who are most anxious to be allowed to go to the front. Whether they will be formed into field ambulance or whether another floating Hospital will be fitted out is not yet known.

Further Particulars.

CALCUTTA, May 22. News has reached Calcutta that the Bengal Volunteer Hospital river boat "Bengalee" foundered at 11 P. M. on the 17th, the bearings at the time being lat. 18-18 north and long. latitude 84-20. The "Sikh" was towing her. All the crew are safe. The "Bengalee" was christened by H. E. Lord Carmichael on Saturday, the 8th May. At midday on the 10th she set out on her voyage to Bombay, towed by the transport the "Sikh." From the weather chart it appears that the sea was then slight to moderate, although at the same time unsettled suspicious weather off the Burmese coast caused some uneasiness as bad weather usually blows across the Bay. From 8 A. M. on the 11th to the morning of the 14th the sea was slight to moderate. On the 14th the "Bengalee" entered an area of calm sea, but there was a slight cyclonic circulation of wind to the westward between here and the Madras Coast, which, however, disappeared later, leaving the sea slight to moderate. At 8 A. M. on the 17th the weather was of ordinary and seasonal character, with a strong wind and probably moderate to rough sea. There were, however, strong winds at some twenty-four miles per hour velocity blowing off the land at Masulipatam and Cuddalore. The point where the "Bengalee" is reported to have foundered is about 260 miles out to sea almost due east of Madras. During the night, as far as can be ascertained, there were moderate to strong winds and slight to moderate seas. Although there were many people who inclined to the opinion that the "Bengalee" would never reach Bombay, few expected such an early end to her career. The main risk was held to be a cyclone in the Bay or rough monsoon weather round the Ceylon coast. When the cyclonic danger failed to develop it was hoped that the boat would reach Colombo safely. Indeed reports to that effect were current in Calcutta on Friday night.

BOMBAY.

Arrival of Wounded and Sick.

BOMBAY, May 22. The Steamer "Aronda" arrived at Bombay on the 21st from Marseilles with wounded and sick soldiers, including three officers.

PUNJAB.

THE ISLAMPUR FARAZ CASE.

MULTAN, May 22. The Islampur Faraz Case was opened before the Special Tribunal yesterday morning in which four prominent accused are Brahmans. It is alleged that the Hindus in the village were divided into two factions Brahmans and Aroras and the former organised "Budmashes" to commit dacoity on the 26th February, loss being estimated at fifteen thousand rupees. Of the 203 men named 38 had been challenged. Three accused issued proclamation that they had received permission from the German Emperor that Jats might loot Hindus. Two notorious bad characters one of whom is absconding called themselves the big German and the little German presumably playing the role of Kaiser and the Crown Prince. They wore special costumes with a big knife slung from the neck of each.

TELEGRAMS.

UNITED PROVINCES.

EXECUTION OF A PROMINENT INDIAN
MERCHANT.

ALLAHABAD, May 22. A prominent Indian merchant has been executed at Singapore for treason the charges including giving of information to the enemy and attempting to wage war against the King.

UTILISING THE WATER OF THE SARDA
RIVER

ALLAHABAD, May 22. Revised proposals for utilising the water of the Sarada river for irrigation will shortly be submitted to the Government of India from the United Provinces.

Conviction of a telegraphist Confirmed.

ALLAHABAD, May 24. At the Allahabad High Court Mr Justice Chamber dismissed the appeal of Rajendranath Ray, Telegraphist, who had been convicted by the Sessions Judge of criminal breach of trust and sentenced to four years imprisonment. The charge against the accused was that he had embezzled the cost of a certain telegram booked by him as signaller at the City Office and transmitted them on forms as telegrams received from one or other Sub-Offices. The defence of the accused was that he had done this in order to bring to the notice of the department the fact that there was a grave defect of procedure in this respect and that such swindles could be perpetrated easily without being detected. His Lordship held that the defence put up was a remarkable one but was false. He was unable to accept the plea that the accused had all along acted in good faith and confirmed the conviction.

SOUTH INDIA

Encomiums from Malabar.

CALICUT, May 24. The "West Coast Spectator", which, while acknowledging the superior merits of Sir C. Sankaran Nair protested against his appointment to the Viceroy's Executive Council when his name was mentioned in connection with the appointment a few months ago on the principle that His Majesty's Judges should not be drafted to Executive Service, now accepts the inevitable and hopes that when he lays down the reins of office five years hence he would render a very good account of his stewardship and carry with him the gratitude and affection of his countrymen.

The "Kerala Patrika" and the other English and vernacular papers on the West Coast rejoice that a Malayalee enters the Viceroy's Council and shower encomiums on Sir C. Sankaran Nair.

Weather Report.

SIMLA, May 24. Rainfall has been widespread in Assam and Bengal, but only a few falls have occurred in Burma. Light rain has fallen in the North West Frontier Province and a few places in Kashmir. The Chief amounts are:—Mandalay 1½ inches. Cherapunji 3, Gauhati, Jessore 1½, Mymensinga 4, Burdwan, Dogra 1 Parachinar a hail.

FORECAST:—Decrease of rainfall in the North West Frontier Provinces.

LATEST TELEGRAMS.

[REUTER.]

ITALIAN DECLARATION OF WAR.

Germany's Indignation.

LONDON, May 24. AMSTERDAM. The official German note says that Italy by her provocative attack on Austria has also broken alliance with Germany. The Austro-German alliance welded by comradeship in arms remain uninjured by Italy's desertion to its enemies. The German ambassador has been ordered to leave Rome with the Austrian ambassador. The Italian declaration of War presented at Vienna recalls Italy's denunciation of the Triple Alliance following on Austria's violation of that alliance. It says that Italy cannot fail in her duty to take against every existing and future menace the necessary measures for the fulfilment of national aspirations. Therefore she considers herself in a state of war from the 24th May.

The King of Greece III.
Prayers for his Health.

LONDON, May 24. ATHENS.—The King has suffered a relapse. Prayers for his Majesty's recovery were offered in churches in Greece yesterday and were attended by crowds. A specialist has been summoned from Berlin.

Paris Communique.

LONDON, May 24. PARIS.—The evening communique says that in the region north of Arras consequent on the German defeats last night fighting continued at certain points with extreme violence. The British progressed east of Festubert. We advanced several hundred yards northeast of Lorette chapel and captured prisoners. We captured a series of trenches north of Neuville and groups of houses in the village. Quiet prevailed elsewhere.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT
EUROPEAN WAR.
GREAT BRITAIN.

Britain's Army.

The Recruiting Question.

ALLAHABAD May 22.

The "Pioneer's" London correspondent cables:—Lord Kitchener's statement has created a good impression, especially with regard to the Dardanelles and Mesopotamia. The recruiting up to three million limit authorised by Parliament has been satisfactory, and Lord Kitchener's demand for 300,000 more men is considered modest and less than was expected. It is the supply of men for 1916 that engages great attention from both sides of the House. The Premier has been urged to introduce a national service measure. If a Coalition Cabinet, including Labour members, be formed some fresh demand may be made with all parties united. The raising of the age to 40 years and the reduction of the height standard to 52 inches has already attracted numbers of men previously debarred. Lord Kitchener believes the war will be a long one. It is understood that the new Cabinet will discuss the recruiting question with a new and broad outlook.

Appreciable British Progress.

Infantry's Great Gallantry.

LONDON, May 21.

Field Marshal Sir John French reports that, in spite of bad weather hampering operations since the 17th, the British have made appreciable progress east and south of Quinquerme, mostly by local fights for strong points, in which the infantry have shown great gallantry.

Another German Outrage.

River Near Ypres Prisoned.

LAHORE, May 22.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on 20th May:—Colonel Reuter states that the British Headquarters have received a warning that the river near Ypres had been poisoned with arsenic. This led to an analysis tending to confirm the statement.

A Critical Point Reached.

German Line Losing Cohesion.

ALLAHABAD, May 22.

The following is a "Pioneer's" special cable from London:—

A correspondent at the British Headquarters wires that the war in the west has reached a critical point. Large parts of the German positions are held by troops of second and third quality. Some time ago the German line collapsed before a successful attack. Now it bunches like drops of spilt mercury. To tear a great rent in the line we need a great many men and guns and endless ammunition. The enemy is skilled and obstinate and incredibly brave, but the line that is losing cohesion is like that breaking.

Superiority of British Troops.

Germany's Discovery.

CALCUTTA, May 23.

The "Statesman" special London cablegram, dated the 21st, an article in the "Evening Standard," says that the Colonel Maude commenting on the Ypres fighting says: The tradition and training of the German staff had convinced them that our Territorials and Colonials could not possibly equal their own reinforcements. Nobody expected these young troops to show such extraordinary and brilliant fighting excellence. Our new levies and colonials fight with a skill, coolness and determination that have won the enthusiastic admiration of all the soldiers, including the Germans themselves who have just received a terrible punishment at their hands. The Germans, therefore, are now confronted with the fact that behind these proven men stand a million and a half more of the same quality. Colonel Maude asks where they will find the ever increasing numbers of troops needed to beat them.

Reasons for German Success.

The "Times" Military correspondent pronounces German victory to be distinctly inferior to our own. He attributes whatever successes the Germans have achieved to their immense weight of heavy artillery, to the number of their machine guns, and to the use of poison gas. He adds that when our equipment equals theirs, we shall reap the benefit of our clear superiority in the human factor.

Violent Artillery Engagement.

Further British Progress.

LONDON, May 22.

Field Marshal Sir John French reports that a violent artillery engagement occurred yesterday evening north-east of Festubert. We made further progress south of Quinquerme.

End of A three Weeks' Battle.

THE FIERCE CONFLICT AROUND YPRES.

Eyewitness's Description.

LONDON, May 22.

Eyewitness with the Headquarters says—The struggle at Ypres continued on the thirteenth and the

TELEGRAMS.

artillery was even more violent, especially between the Ypres, St. Julien and Menin roads. North of the Menin road our troops held firm. Further north they fell back, but counter-attacked and forced the Germans back with enormous losses. Meanwhile between the Verlorenhoek and the Ypres Roulers railway, our line was even more heavily bombarded, and a gap was made. The enemy's infantry, however, did not attempt to attack in large numbers. Our counter-attack re-occupied the craters representing what had been trenches. As our men crept behind a rise, a party of Germans was seen to bolt to the rear. Immediately the cry was raised "They're off," and our whole line raced forward. The German infantry, including those in the support and in the reserve trenches, broke the field, suffering severely. Our artillery on Thursday night was quiet. The Friday was devoted to the collection of wounded. Patrols reported that the ground was thickly littered with killed and wounded Germans. The prisoners stated that their losses on the 18th were most severe. Thus ended, at least for the moment, a three weeks' battle which had continued intermittently from April 22nd.

Failure of German Plan.

Throughout, the enemy held the plan of driving us back from Ypres by pressure north and south. The assaults uniformly failed, with enormous losses. The German infantry was sacrificed with the usual disregard for loss, being used rather as a screen for maxim and artillery than anything else.

Superiority of British Infantry.

Wherever fighting was purely infantry action our men proved their superiority again and again. The German infantry, despite their courage, showed marked lack of training, discipline and cohesion.

The Enemy's Policy.

It would seem now that the enemy's policy is to make up for such deficiency by strengthening an elaborate series of entrenchments behind the first line and by multiplying maxims placed so as to bring a crossfire to bear on every portion of the front.

On the 15th, we renewed an attack between Richebourg and Festubert. Since the ninth the whole of the enemy's defences in this area had been subjected to a deliberate and accurate artillery fire.

The Assault on German Positions.

The enemy was on the "quintine" the moment our men left the trenches, and the whole sky was lit up with innumerable flares. The advance on the extreme left was checked and many were shot as they were clambering over parapets. On the right we were more successful. The centre and right were soon firmly established in the German second line, the gain of ground amounting to eight hundred yards of frontage with six hundred yards of depth.

A Second Assault.

Another assault was carried out north of Festubert on Sunday morning. Here the Germans were taken by surprise, and the whole of their entrenchments were carried without great difficulty on a front of twelve hundred yards. The positions thus gained formed a couple of formidable wedges driven into the German lines. They were a thousand yards apart, and the intervening space was strongly held. Efforts to surround the Germans failed, but we captured two hundred prisoners.

Restriction of Racing.

Derby to be Suspended.

LONDON, May 22.

The decision to suspend racing includes the Derby. The exceptions in favour of Newmarket are due to the consideration that breeding is the staple industry there.

Cotton Cargoes For Germany.

Statement by Mr. Lloyd George.

LAHORE, May 22.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cable on the 20th May:—Mr. Lloyd George stated in the House of Commons that we were preventing cotton entering Germany as effectively as if it had been declared contraband. Arrangements were being made to pay for American cotton cargoes on the receipt of the necessary proof of ownership at contract price.

Disastrous Railway Collision.

LONDON, May 22.

A special train conveying soldiers to the south collided with a local train at Gretna, near Carlisle, many soldiers are said to have been killed and three hundred injured. Both trains are on fire.

LATER.—According to the latest reports twenty were killed at Carlisle.

The Railway Smash At Carlisle.

Three Trains Involved.

LONDON, May 22.

CARLISLE.—After the troop train had run into the local train and both had been half wrecked, the London Express dashed into them piling the debris into indescribable confusion.

Wreckage Burning Like a Furnace.

The fire spread with terrible quickness the wreckage burning like a furnace. The injured soldiers displayed splendid heroism in the work of rescue.

Forty Bodies Recovered

Hitherto forty bodies have been recovered at Carlisle. Troop train which was proceeding south was conveying 14 officers and 465 men of Royal Scots. Only 52 answered the roll call, but many absentees were engaged in rescue work. The following officers have been killed, Major J. D. L. Hamilton, Captain J. M. Mitchell, Lieutenant C. R. Salvesan, and Second-Lieutenant N. G. Salvesan, all seventh battalion Royal Scots.

Soldiers Burned to Death.

There was a terrible scene after the accident. Soldiers were pinned beneath the burning wreckage, while the flames grew every moment nearer. It is feared that some

TELEGRAMS.

must have been burned alive. Numbers of soldiers were terribly injured for the most part, and legs and things were broken. Two soldiers were pinned beneath the wreckage which the flames were approaching. At the last moment a doctor amputated the legs of both enabling them to be drawn out. One died of shock.

The Dead and Injured.

LONDON, May 22.

Seventy-nine dead have been recovered from the railway smash, and three hundred injured. It is believed that 164 soldiers were killed apart from civilians.

The Regiment in the Train.

The regiment was the first battalion of the Seventh Royal Scots. Four Scots officers were killed, including the nephew of Lord Salvesan.

FRANCE.

Further French Progress.

Germans Lose Heavily in Counter-Attacks.

LONDON, May 22.

PARIS.—A communique says our troops yesterday concluded the work of clearing out trenches along the slopes of Lorette. Very many Germans were killed in communication trenches and others surrendered. The enemy counter-attacked several times during the night, but was repulsed with heavy loss. We made fresh progress south-east of Chapelle Lorette and are now a hundred metres from the north-eastern extremity of Ablain.

Strong German Attack Repulsed.

Further French Captures.

LONDON, May 23.

PARIS.—Last evening's communique said, the British repulsed a strong attack North of La Bassee, inflicting heavy losses on the enemy. Notwithstanding a violent German bombardment we captured more houses and prisoners in the village of Ablain.

Important French Gain.

German Position Captured.

LONDON, May 22.

PARIS.—The evening communique says:—The weather has improved. We attacked the southern slopes of Notre Dame de Lorette and captured the last German position on five of the southern spurs of the mountain, which is now entirely in our possession. The Germans defended the mountain and spurs most stubbornly for over six months with their machine guns. The position captured to-day hampered our action on the plateau and west of Souchez. We captured 250 prisoners and a gun. The enemy replied to our success with a violent bombardment, but they have not counter-attacked.

Importance of German Defeat.

Supplementary reports emphasize the importance of the defeat of the German night attack on 20th and 21st north of Ypres. Five hundred German corpses were found on the ground, and 150 prisoners and several trench mortars were captured.

RUSSIA.

Battle in Galicia.

Germans Capture Trenches.

LONDON, May 21.

PETROGRAD.—An official statement says:—The battle on the left of the Vistula south of Pilitza and on the whole Galician front continued with increasing intensity on the 18th. Germany has brought up new forces. We successfully pressed the enemy in the region of the confluence of the San and the Vistula, capturing four thousand prisoners. The great enemy forces which crossed the San have spread over the sector of Jaroslav-Sadawa-Seniawa. Enemy aeroplanes have bombarded Przemyśl. The enemy, after the fiercest fighting, have captured several trenches south of Przemyśl.

Russian Activity in Black Sea.

Quays and Stations Destroyed.

LONDON, May 22.

PETROGRAD.—An official statement says that the Black Sea fleet landed troops, who broke the enemy's resistance and destroyed the quays and stations east of Eregli.

Enemy Driven Back.

The Russians on the left of the Vistula continue closely to press and drive the enemy back south of the Radom Kielce railway.

Desperate Battles in Galicia.

Germans Fall to Break Russian Front.

LONDON, May 22.

The battle on the Galician front continued most desperately on the 19th. The Russians gained important successes on both flanks of the enemy left of the San river. The enemy's attacks between Przemyśl and the marshes of the Dniester have reached their culmination in repeated attacks to pierce the Russian front. They are losing enormously.

Lost Trenches Recovered.

A desperate battle is also in progress in the region of Stryi where the Russians have recaptured some of the lost trenches.

Russian Advance.

LAHORE, May 22.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on 20th May:—The "Times" correspondent

(Continued on Page 11.)

లోకలభ్యంబుబోధలు మ్యూనిసిపాలిటీలు.
[గుగ్గిరాల-సూర్యప్రకాశ రావుగారు]

ఒక లోకలభ్యబోధనకు సభకుడి చేసిన తీర్మానముల సంక్షిప్తముగా, దానికొరకు నిర్ణయించబడిన పుస్తకమునందు వ్రాయవలెను. ఆ సభకు చెప్పి డేలు గాని అగ్రాసవాధిపత్యము వహించిన మొదట గాని దానిలో సంతకముచేయవలెను. ఆలోకలభ్యబోధన యధికార ప్రదేశమునందుగల సాక్షుమీద లోకలభ్యంబు చట్టము ప్రకారము పన్నును చెల్లించుచున్న ప్రతి పురుషుడు బోధన అట్టిగులలో యుక్తకాలమున భర్తవేకుండ, ఆ తీర్మానములను పరిక్షించుకొనుటకు అది సిద్ధముగనుండ వలెనని లోకలభ్యబోధ ఆప్తయొక్క 32 శ్లోకుల మొదటి పేరా లో నున్నది. ఈ యాప్త ఆర్డర్ దేశ భాషలలోనికి తర్జుమా చేయబడినది.

డిప్యూటీ మ్యూనిసిపలు ఆప్తయొక్క 31 శ్లోకుల మొదటి పేరాలో మ్యూనిసిపలు కవున్నిని ప్రాసీడింగును గురించును నిట్టి నిబంధనయే కలదు.

డిప్యూటీబోధ, తాలూకాబోధ, మ్యూనిసిపలు కవున్నిని మిటింగులలో విషయముల తీర్మానముల తప్పక యింగ్లీషు భాషయందే వ్రాయవలెను.

లోకలభ్యంబు ఆప్త మ్యూనిసిపలు ఆప్తల ప్రకారము పన్నులకు చెల్లించువారిలో నూటికి 97 వుండి ఇంగ్లీషు భాష రాదు. వా గా మిటింగు బుక్కులోని తీర్మానములను చూచుకొనవలెనని వారికి దెలియని భాషలో వ్రాయబడియుండును. జిల్లా కలెక్టులో ప్రచురించు నప్పుడే వారికి తర్జుమా చేయవలెను. కాని యాతర్జుమా ఆబుక్కులో ఇంగ్లీషు తీర్మానము క్రింద వ్రాయబడియుండదు. మిటింగుబుక్కు ప్రమాణము. కావుననే దానిని పరిక్షించుటకు చట్టమునందలి కార మియుబడినది. అది జనసామాన్యమునకు నిరుపయోగము, నిష్ప్రయోజనముగ నున్నది.

సానిక సంస్థలకుల నాలోచించి మ్యూనిసిపలు కవున్నిని లుల చర్చలకు భాషాసహాయము చేయవలెనని, ఆట్టి తీర్మానములు సర్వదా దేశభాషలలో ప్రకటింపబడవలెనని డిసెంబరు లయజేషన్ కమిటీవారి రిపోర్టు 857 పేరాలో వ్రాయబడినది. ఇండియా గవర్నరు మెంటువారి రికమెండేషన్ ప్రకటించిన స్థానిక స్వరూపాలన తీర్మానమునందు దీనిని గురించి ఏమియు చెప్పలేదు.

లోకలభ్యంబు మ్యూనిసిపలు బోధలవారి చర్చలు తీర్చిన ముఖ ప్రధాన కారణములుగ నుండవలెనని పక్షమున నవి దేశ భాషలలో జరగవలెను, వ్రాయబడవలెను, ప్రకటింపబడవలెను. ఇంగ్లీషున నుండవలెనని చట్టములేదు. యూరపియన్ ప్రెసి డెంటుస్సు వోట వారి సదుపాయముకొరకు, శ్రద్ధలేని యితర మెంబర్ల వాదాని వారణకొరకు మిటింగుబుక్కులో సంతయు ఇంగ్లీషును యముగ నుండుట సంభించుచున్నది. డిప్యూటీ బోధలకు తప్ప సాధారణముగా నన్ని మ్యూనిసిపాలిటీలకు తాలూకాబోధలకు చెరుకులు, ప్రెసి డెంటు దేశీయములు యున్నారు. డిసెంబరు లయజేషన్ కమిటీవారు నూచించిన రీతిని మిటింగు విషయములు తీర్చుములు వారు దేశభాషలలో నెల్లరకు దెలియునటుల వ్రాసి, కలెక్టరునకు బంపెడు కలెక్షనుకు మాత్ర మింగ్లీషు భాషాసంతకము చేయుట యుక్తముగ నుండును. ఇప్పుడు చేయుచున్న తెనుగు కర్తవ్యముగా గా నప్పు డింగ్లీషు తర్జుమా చేయవలసి యుండును.

మండల సభలలో, రాజధాని సభలలో, ఆంధ్ర మహా జన సభలో వాదప్రతివాదములన్నియు దేశభాషను జరుగు చున్నవి. ఈ మ్యూనిసిపలు, లోకలభ్యంబు బోధల యధికారము చేతనున్న వారు తెనుగు జిల్లాలలో పలువురు భాషా ప్రాముఖ్యమునట్టి రాష్ట్రానిధిగము కావలెనని కోరువా రున్నారు. విజయనగరమున మంతా మార్గవారాయణగారు, వికాఖపట్టణమున భూపతిరాజు వెంకటపతి రాజుగారు, బండరులో వేమూరి సుబ్బారావుగారు, కాకినాడలో గంటి సుబ్బారాయడుగారు, ఏలూరులో మోచర్ల రామచంద్రరావు, కూర్మా వెంకటరెడ్డి నాయడుగారు బెజవాడలో దిన వహి హనుమంతరావు గారు, తెనాలిలో చెవిటికంటి సుబ్రహ్మణ్యముగారు గుంటూరులో న్యాపతి హనుమంతరావు పంతులు గారు, కర్నూలులో సర్వేపల్లి నృసింహారావు పంతులుగారు, నంద్యాలలో దేశ పాండ్య సుబ్బారావుగారు తాము తెలు గున నిట్లు వ్రాయవారంభించి మార్గదర్శనై వ్యవహారము నందు దేశభాషకు ప్రాముఖ్యముదే యిచ్చింపవలెను. దీనికి దేశీ యులైన సభ్యుల యడ్డము, అక్షేపణలేతమాలాబోధు. భాషాభి మానులగు మ్యూనిసిపలుకవున్నినిలు, తాలూకాబోధ మెం బర్లు కూడ దీనిని గురించి శ్రద్ధ వహించుట యుచితము. వ్యవ హారము దేశభాషలో మరల నడువ వారంభించు సంతకము వున కుచ్చానాము, మనోస్థానత్రయము నుపకూడవు.

ఆంధ్రమహిళా సభ.

[ఆంధ్రమహిళా సభవారు]

సభాధ్యక్షత్వము వహించిన మార్ మోనన్ శ్రీశ్రీ విజయనగర మహారాష్ట్ర గారి కర్పించిన పంచరత్నములు:—

గీ. శ్రీలలితాకరము, గుణాద్ధి, శ్రీతరవరము
పరుడు శ్రీరామచంద్రుని, పరులకెపుడు
పాయ మొనరించు గుణమిచ్చి, సతమును లలి
తాకుమారీమహారాష్ట్ర సాక్షి గాక!

గ. అమ్మా! మాసభక్తిరీయదల ఆధ్యక్షత్వముకొప్పున, కా
శ్యమ్యుల్ సృజనానురంజకముగా దోసంబు మోచించుచున్
మిమ్ముకొడంగి తోడిభామిలకున్ మేల్పెయ తామందున్
సమ్మోదంబున ఇయ్యకొంటి; మిమ్మున్ క్షామిరస మాళక్యమా?

గీ. ఆకట! ఆజ్ఞానకూపంబునందు కూలి
కూపకూరంబులల్లు సుఖవిరేబుద్ధి
దృష్టులయి కొట్టుకొనుచున్న తెలుగుశ్రీల
కీరు చేయూత కాకున్న ఎవరగుదుర?

నీ. పూర్వసవాచారములు పోవుచున్నవి;
క్రొత్తవేషమంచివి కుదురలేదు;

తగిన విద్యాప్రయత్నములు కావగరావు?
వెట్టివేషంబులే వెలయునెంత;

మాటలు సభలలో కొలులు దాటుకు;
పని అన్న ఆమెనైన ఘటటు అరిది;

మృగదర్శనలగు మానినల్ తక్కువ;
పురుషుల సాహాయ్య మరయ అలతి;

ఇట్టిసిద్ధిలో దమామకు లిద్దరిభవ
కలితలగు తమవంటివారలు వదితల

మంచిసిద్ధికి తెచ్చుటకు యత్నింపుభాగ్య
మబ్బుకంబెను నేలుభాగ్యంబుకలదే?

గీ. పురుషబాలిమేలు పురుషులుమాచిన
శ్రీలజాతిమేలు శ్రీలజామాచు

కొనగవలయు; అంకొకట పూనెడులలి
తాకుమారిరాష్ట్ర దైవ మోము.

నోటి ను.

తిరుమల తిరుపతి వగైరా దేవస్థానములలో 1915 సంవత్సరం మార్చి ఏప్రిల్ నెలల్లో రాబ డిన బంగారు వెండి వగైరాలను యీ మేనెల 26 తేది మధ్యాహ్నం 11 ఘంటలు మొదలు తిరు పతి దేవస్థానం ఖజానావద్ద వేలం వేయబడును. వేలంలో సవాలుచేయ గోరువారు దేవస్థానం కచ్చేరిలో ముందాడిగా రూపాయలు 100/-కి పా జ్జిటు కట్టి సవాలు చేయవలసినది.

సుమారు మొత్త

- 1. బంగారు (దపాకు తులారు 30 వంతున) 852 తులములు.
- 2. బంగారు నాణ్యం (ఒక లాటుగా) 12 రకములు.
- 3. వెండి (దపాకు 1000 తులారు వంతున) 6780 తులములు
- 4. వెండి నాణ్యములు (ఒక లాటుగా) 7 రకములు
- 5. హల యాపాయలు (ఒక లాటుగా) 4044-14-1
- 6. తేగడనులాకి రూ॥ 1000/- నం॥ 8482-10-0
- 7. తాంబ్రం (ఒక లాటుగా) 695 శీర్డు.
- 8. తేగడ వైసాలు 426 రూ.
- 9. వస్త్రాలు వగైరాలు
- 10. జిరిగి సామానులు వగైరాలు.

శ్రీమహాత్మ ప్రయాగదాస్ జీవారు.

Vicharanakarath

కావలెను.

ఆంధ్రదేశము నందలి ప్రతితాలూకా గ్రామము నందును ఆంధ్రప్రతిక పక్షమున క్రొత్త చందా దార్లనుజేర్చి ఏజెంట్లు గావలసి యున్నారు. కావున వారివారి దరఖాస్తులను మేనెల 25 వ తేదీలోపు పత్రికా కార్యస్థానమునకు పంప వేడుచున్నాము. సమర్థులగు వారికి వలయునని, విస్తృత అమృతాంజ నము, డిపోవారి యావధముల యేజెన్సి గూడ నుపగబడును. మేనేజరు.

స్టెర్న్స్ వైన్ ఆఫ్ కడ్డెవర్ ఎక్స్ ప్రెసు.

లోకలభ్యంబు గూడినది. ప్రా లి పోయింటిమ, బలహినులగుట్టి యు జనులకు యధా బలమొసంగ గలదు. ఆరోగ్యమును, ఉత్సాహ మును గలిగించును. మండయెండ లలో సయితము తృప్తికరముగ బస చేయగలదు. నిస్సత్తువ, వాంఛ, శుష్క భీమనలకు వాగోసర్పగుల చక్కని యావధము. అన్ని మందల పావులలో విక్రయించబడును.

నె-నె

కంతమును వాగుచేసి ఉచ్చాస్యమున నువాసన గలి గించును. సౌఖ్యమును హెచ్చించును. రుచిని గలిగించును. స్వరమును స్ఫుటముగాను హెచ్చుస్థాయి గలదిగాను జేయును. పాతకులకు, బోధకులకు, మిక్కిలి ఉపయోగము.

తాంబూలముతో దీసికొనిన మిక్కిలి రుచించును. గొంతుకలో చల్లగనుండును. అజీర్ణమునకు అరుచిని సంచి ముందు. చుట్టకాల్చిన వెంటనే ఉపయోగించినట్లయిన ఉచ్చాస్య సముల నువాసన గలిగించును.

8 అణాలు పోస్తువిల్లలు పంపిణీ నొక పాకెట్టు మాత్రము పంపబడును. అది ఒహందినములు రాగలదు. మాదిరి పాకెట్టు అధికా పోస్తేజిస్తాంపు యీక్రిందివారికి పంపిన పంపబడును.

ముల్లరు ఫిప్పు 21 నుంకు రామ శైట్టిపేడ్డి, మదరాసు.

అరలు పచ్చకర్పూరము:—ఇది ఇప్పుడు వాడకీలు కర్పూర పైలము కలిపి చేయబడి చమురు తు 1-కి రెండణాల కచ్చుబడుచున్నది. నుం దు ల యందు వాకుటకు దగియుండగ, నిజమయిన ప్రైదానిని గొనుట మంచిది. తు 1-కి రూ. 2.0.0 అమృతాంజనము డిపో, తంబునెటిపేడ్డి చెన్నపురి.

WANTED.

For the Municipal Secondary School Vizianagram B. A. L. T's in Mathematics, Chemistry and History; Salary 50 —4—100 (binnial.)

Also graduates in Mathematics, Chemis try & History (untrained) Salary 60 తి 2 తి 70 (annual.)

There is provision for Provident Fund. Applications with testimonials to reach the undersigned before the 5th June 1915.

If selected, applicants must be prepared to join on or before the 1st July 1915.

(Sd) M. Suryanarayana.

CHAIRMAN, M. C. Vizianagram.

కావలెను

నమ్మక మైనట్టియు క్రొత్తమాన్యులతో కూడినట్టి యు వ్యాపారమును కొనసాగించుటకు ప్రధాన ఏజెంట్లు, జిల్లా ఏజెంట్లును, డివిజను ఏజెంట్లును కావలెను వారికి నెలకు రూ 20 లు మొదలు రూ. 50 లు వరకును శీతములు ఇయ్యబడును. వైగా అలకెప్పులకూడ ఇయ్యబడును పనిచేయు సమర్థతపత్నికర్తనము కలిగినట్లు సర్టిఫికేటు లుండ వలెను. కొద్దిమందిమాత్రమే కావలెను. ఇష్ట మున్న వారు వెంటనే ఈదిగున చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

వి. యస్. రంగను,

ఇండియా ప్రావిడెంటు కంపెనీ, 81-2 తేరుపేడి, తిరుపల్లి క్షేత్రాణి, చెన్న పట్టణము.

ఆమృతాంజనము

నొప్పులకు పరమామృతము.

లోక ప్రఖ్యాతి మైన మందు.
ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.
సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

తలనొప్పులు, వాయువు నొప్పులు, పార్శ్వపు
నొప్పులు, కీళ్లనొప్పులు, పక్షవాతము, వాపులు,
గాయములు, పుండ్లు, దగ్గు వీని కన్నిటికి
ఆమృతమువంటిది. సువాసనగలిగియుండును.
చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి
లోకలి నొప్పులు నలుతము పోగలవు.
దీనిని విడతములలోగూడ వాడుచున్నార.
పంచభావచీటి చూచికొనిన మోక్షము గలుగడ.
ఆమృతాంజనమునకు సాటి వేరు లేదు.

ఆమృతాంజనము డిపో, 109, ఫేరిరోడ్, బొంబాయి లేక, 6, తంబుసెట్టి వీధి, మదరాసు.

వనోపధి సారాపరిల్లా

ఇది జేహమునందుబుట్టు. నెత్తురుగడ్డలను మరియు నకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్లనొప్పులు, పాతవాయువునొప్పులు
రసవట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివల నయచును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడిగంతు
పులట పుట్టినగలిగించును. నెత్తురును కుద్దిపటచి వృద్ధిజేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో మెకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు
సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును
సీసా వెల రూ. 1-4-0.

కుప్టుకుమందు:—ఇది చర్మమునుపుత్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమధువల్లిత్రాగు
బతు మందు, నాగవల్లిత్రామ మైపుతకు మందు. ఈ రెండుకలిసి వెలరోజుకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౩, ఫనసవాడి, నం. ౨, బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 143 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

గుణమీయనిచో

సోము, తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలు గల సీసా రూ. 2-0-0.

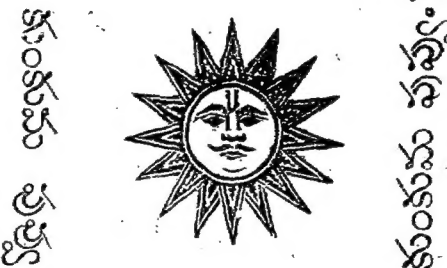
బొట్టుభిర్లులు వగయిరా ప్రత్యేకము.
సమృద్ధిమయిన మందులు యింకను కలవు.
కేటాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవరు అండ్ కో.,

(1-12-14)

ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

కుంకుమపువ్వు

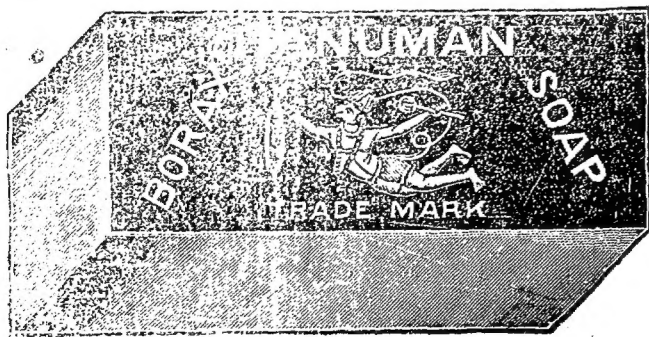

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమా
స్కను గమనింపుడు. కరస్పాండిట్లు మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ,
21, హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

హనుమాన్

చర్మమునకు
నాణ్యమును
మృదుత్వము
నిచ్చును.

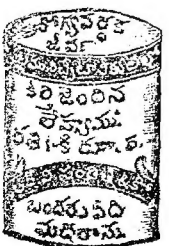

బోరక్సునబ్బ.

ముఖమును
యీసబ్బుతో ప్రతి
దినము శుభ్రము
చేయుచుండిన
సౌందర్యము తప్పక
కలుగజేయును.

ఎస్. రంగనాథం సెట్టి అండు బ్రదర్లు, మదరాసు.

ఆరోగ్యవర్ధకజీవన్.

ఈ రోగ్యమును, తప్పక 22 రోజులు
భుజించినచో, పక్షులకు కలిగినట్టి
కండ్లను, గుడ్డుములు నడిచెను నడకను,
సింహమునకు కలిగియుండు బలమును
కలుగజేయును. చెడురక్తమును శుద్ధి
పఱచి మంచిరక్తమును అధికరించును.
40 రూపాయలయెత్తు రూ 5-0-0.

ఆర్. వి. పండిట్ అండ్ కంపెనీ 6, బందరువీధి, మద్రాసు.

దేశ హితము.

దేశహితము! ఆయుర్వేదము. ఉచితము!!
ఆంగ్లవైద్యవిషయమందును ఆయుర్వేదపద్ధతులయం
దును మనకుగల అనుభవములన్ని నేకరింపబడిన వైద్యరహస్య
వైద్యవిద్య
అను పుస్తకము కొరవారికి ధరగాని. పోస్టేజిగాని లేక
ఉచితముగా పంపబడును:—రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ
20 చివాబజార్, మద్రాసు.

సర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది సంజీవికంటి ఒక మహాలిక్. ఇది మే మన పూర్వీకుల
అతిరహస్యపు జ్ఞాపకము. దీనివల్ల మన కనుగొన
గలయున్న రాత్రి పడుకొనేపు సమయమున పుచ్చు
కొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిశబ్దము కనపడును. మూత్ర
ద్వారములకు సంభవించెడి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో
రాజువంటిది. రక్తమును శుభ్రపరచి నరములకు పటుత్వమును,
జేహమునకు బలమును కాలి నిచ్చును. 20 విధములగు
మేహములను మొదలగు వాతము చేయుటలో సంజీవికం
టిది. “సర్వజీవన్” ఇది శ్రీమంతుల పురుషులు బాలురు వృద్ధులు
అందఱును నుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల
వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియు
కలుగును. వెలజీన్ 1-కి 2-0-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ప్రొఫెసరు జి. యస్. నాయుడు

(1-5-15)

కలియుగ భీమ.

ఒంగోలు, గుంటూరు జిల్లా.

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల.

మోటారుబండ్లు నడుపుటకు, వాటిని బాగుచేయు
గలుగు తరీఖయను నెచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడు
చునో యేయేభాగాలు యేయేపనులుచేయనో అని చెడి
పోయినపుడు స్వల్పముగాజేయు రిపేరులను యీ మోటారు
స్కూలు అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్
దొరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి
గవర్న మెంటువారివద్దనుంచి లై సెన్సు యిప్పించి పంపబడును
యందులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును. జూన్ 1వ
తారీఖున క్లాసు ప్రారంభ మగును. మే నెల 31 వ తేది
లోగా దరఖాస్తులు పంపుతూ 10 రూపాయలు అడ్వాన్సు
పంపువారికి మాత్రము ఒకవోటు దొరకగలదు ఈ క్రింద
నుదహరించువారికి వ్రాసికోవడు.

గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Galley & Co, 149, Broadway, Madras.

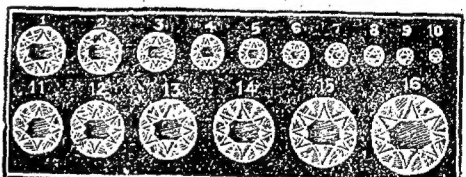
ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ

వరాపు వర్తకులు, మదరాసు ఈస్టు.

తొలి విలాసము:—“ఉమ్మడియార్”

ఇందుక్రింద కనుపరచినట్టిన్ని ఇతరమైనట్టిన్ని
బర్మానైజులకు తగుమైనటుల ఇమ్మిటేషన్ కెంపు
లున్న వైకౌంటములు వగైరా కమలములున్న
బేడకాసులు అణకాసులున్న బంగారపు నగలు
న్న ప్రైవేటుగల నగలున్న కావేసినవారు మా
కాటలాగులను తెప్పించుకొని ధరలను తెలుసుకొని
మాకు ఆర్డరు పంపుదురని ప్రార్థించుచున్నాము.

జీర్ణరసాయనము:— ఈమాత్రలను సేవించుట
వలన అన్నము పచనమగును, జీర్ణకోశము బాగు
పడి సరస్రావము క్రమముగ గలుగును, మలబద్ధ
ము మానును. 25మాత్రల డబ్బి 1.కి వెల 1-4-0.
ఆమృతాంజనము డిపో, చెన్నపురి.

మాధుర్యమునకు పూచీపడగలము.

స్వచ్ఛమును, సజాతీయమునగు తెల్ల
ఖర్బూజా, మామిడిపండ్లు, స్రుసిద్ధి కేక్కిన మా
లక్ష్మీపట్టణమందలి “అవుడ్ సీడ్ స్టోర్సు” వారివద్ద
బజారుధరల కేదారకును. మంచివితనములు
దొరకును. అన్ని రకముల మొక్కలు.

సప్లయిచేయబడును. కేటలాగు ఉచితము.
కావలసినవారు ఇంగ్లీషుభాషలో ఈచిరునామా గల
వారికి వ్రాసుకొనెడి.—SUPERINTENDENT,
Oudh Seed Stores, Lucknow.